ئەفسانەی کەلی ناوگردان

گەلاوێژ

ئەفسانەی کەلی ناوگردان

چیرۆکێکی فۆلکلۆرییە بۆ مێردمنداڵان

نووسینی: گەلاوێژ

ئەفسانەی کەلی ناوگردان
نووسینی: گەلاوێژ
چاپ: چاپی نوێ/ سلێمانی/ ٢٠١٨
تیراژ: ١٠٠٠ دانە

پێشکەشە:

به خونچه گوڵەکانی هەمیشه بەهار
و نەمامەکانی تازەپشکوتوو
به منداڵه شیرین و خۆشەویستەکان

پێشەکی

له ئەوروپا و وڵاته پێشکەوتووەکان زۆر گوێ دەدرێته کتێب و گۆڤاری منداڵان، بگره له تەمەنی شەش-حەوت ساڵییەوه منداڵ دەتوانێت بچێته کتێبخانەکان تاوەکو کتێب و گۆڤار و کەلوپەلی خوێندنەوەو نووسین به دڵی خۆی و بەپێی تەمەنی خۆی بکڕێت.

لاشوێنی کتێب فرۆشتن پڕفرۆشترین کتێب کتێبی منداڵانەیه،چونکه گوێدان به خوێندنەوەی کتێب نیشانەی زیرەکی و لێهاتووییه،ئەو تەمەنه بچووکانه بەخوێندنەوەی ئەو نووسین وکتێبه جۆراو جۆرانه مێشکیان ئەکرێتەوه و شارەزایی زۆر پەیدا دەکەن کاتێ که گەوره دەبن.

بۆیه منیش حەزم کرد که ئەم جاره ئەم چیرۆکەتان بۆ بنووسم. بیرم لەوه کردەوه بۆچی من هەر دەبێت چیرۆک و ڕۆمان بۆ

گەورەکان بنووسم؟ ئەی بۆچی شتێک بۆ مێردمنداڵە شیرینەکانیش نەنووسم؟ ئەگەرچی ئەم چیرۆکە لەسەری نووسراوە چیرۆکی مێردمنداڵە و بۆ ئەوانم نووسیوە، بەڵام دیارە بۆ ئەو تەمەنانە نووسراوە کە بتوانێت کتێب بخوێنێتەوە.

بەهیوام ئەم لاپەڕانەتان لا خۆش بێت و دەمێک لەگەڵ پاڵەوانەکانی بچنە ناو ڕووداوەکانییەوە و بە خەیاڵ تێکەڵیان بن، ئیتر خواتان لەگەڵ هیوام هەیە هەمیشە لە پێش و سەرکەوتوو بن و کوردستانی ڕەنگین بە دیمەن و بۆنتان جوانتر بکەن.

بە ئومێدی پێشکەشکردنی بەرهەمی تریشم بۆ ئێوەی ئازیز و خۆشەویست.

گەلاوێژ

سلێمانی

٢٠٤/٤/٢٤

ســـالانێکی دوور، زۆر دوور، لەگونـــدیکی خنجـــیلانەی بچووکـــدا لەدامێنـــی چیـــایەکی بەرزدا،خەڵـــکەکەی بە تەبـــایی وئـــارامی ژیانیـــان بەسەر دەبرد،هی وایان هەبوو هێشـتا چاوی بەشـار نەکەوتبوو،لەبەر ئەوە کەباســـی ئوتومبیلیـــان بـــۆ دەکـــرد بەشـــتێکی سەرســـوڕهێنەری دەزانی.

خەڵکی ئەو گوندە وەک زۆربەی زۆری جووتیارەکانی کوردستان، بە زەویکێڵان و تۆوچاندن و دروێنە و خەرمانهەڵگرتن و نەمامناشتن و خزمەتی ڕەز و باخ و بێستانەکانیان و بەخێوکردنی مەڕومـاڵات و مانگا و گا و مریشک و قاز و مراوی و عەلەشیشـەوە خەریک بوون و گوزەرانی خۆیانیان پێ دابین دەکرد.

خانووەکانیـان زۆربەی یەک نهـۆمی بـوون، بە جیـاش حەوشـە و گەوڕیـان بـۆ ماڵاتەکانیـان کردبـوو، لەو خـانووە قوڕینـانەدا ژیانیـان

بەدیار قوتیلەی نەوتین و چرای فانۆسەوە بەسەر دەبرد، بۆ خواردن و جلشتن و خواردنەوەو خۆشتن ئاویشیان بە کوندە و جەوەندە و گۆزە دەبردەوە بۆ ماڵەوە.

لە خوارئاوایەوە دوو ماڵ دیواریان هاوبەش بوو، بەڵام بە هۆی منداڵەکانیانەوە ناتەبا بوون، زۆر زوو شەڕەمنداڵ پریشکی دەهاویشتە سەر ئەوانیش و لێیان دەبووە هەرا، کوێخا حەسەن و خاڵە کەریم بووبوونە بنێشتەخۆشەی ژێر زمانی خەڵکەکە، دەیانگوت بێیەکیشیان پێ ناکرێت و کەچی دایمەش شەڕ و ئاژاوەیانە.

زۆر جار خەڵکی دێیەکە لە ناو خۆیاندا دەیانگوت: بە خوا منداڵانی خاڵە کەریم بەئەدەب و بەحەیان و گوێڕایەڵن، بەڵام منداڵەکانی کوێخا حەسەن ئاگری قورەتن، بەتایبەتی زۆر خراپەکار و بەدە.

هەر واش بوو، زۆر جار کوڕە گەورەکەی کوێخا حەسەن ئاگرەکەی هەڵدەگیرساند و لەگەڵ منداڵانی خاڵە کەریمدا دەچوون بە گژ یەکدا، ئینجا مەسەلەکە گەورە دەبوو، دایکەکانیش لەسەر منداڵ دەهاتنە قسە و دەکەوتنە جنێوی ناشرین، هەواڵ دەگەیشتە پیاوانیش، ئەوانیش دەبوون بە لایەن و ئیتر تا دەهات ناکۆکی ئەو دوو ماڵە زیادی دەکرد. تا لە جەژنێکدا کە کوڕەکان گەورە بووبوون و فامیان کردبووەوە، ڕیشسپیی دێیەکەیان زۆر بە سەریاندا هات و پێی گوتن: ئێوە لەسەر منداڵ دەیکەنە شەر، ئێوە وەک برا وان، دیواری ماڵتان بە یەکەوەیە، چۆن دەبێت قسە لێک دابڕن و ناوناتۆرە لە یەک بنێن و جنێوی سووک بە یەک بڵێن.

کوڕەکانتان گەورە بوون، ئیتر دەبێت ئامۆژگارییان بکەن و بگەڕێنەوە، ئێوەش دەبێت بەڵێنم پێ بدەن ئیتر بڕاییبڕ نابێت شەڕ

بکەن و ناشمەویێت ببیستم ڕۆژێک لە ڕۆژان خەڵک گوێی لە دەنگتان بێت. هەردووکیان بەڵێنیان دایە بە دڵی ئەو دەبێت.

ڕۆژگار هات و تێپەڕی، ژیانی خەڵکەکە هیچ گۆڕانکارییەکی بەسەردا نەهات، جگە لەوە نەبێت کە بەپێی سوننەتی ژیان کوڕان گەورە دەبوون و ژنیان دەهێنا و ماڵۆچکەی خۆیان پێکەوە دەنا و کچەکانیش گەورە دەبوون و شوویان دەکرد، ئیتر یان ژنبەژن بوو، یان شیربایی بوو،

ئەگەرچی زۆری ئەو ژنخوازییەی لە گوندەکەدا دەبوو، بەڵام وا ڕێ دەکەوت هەندێک جاریش بووک لە گوندێکی ترەوە بهێنن، یان کچێکی ئاوایی بەبووکی ببەن بۆ گوندێکی تر.

گوروونی کوێخا حەسەن حەزی لە خاوەری خاڵە کەریم دەکرد، بە باوکی گوت خوازبێنیی بۆ بکات، کاتێک چوونە خوازبێنیی شاخەوانی خاڵە کەریم کە کوڕێکی سالار و ژیر و کارامە و خۆشەویست بوو، بە باوکی گوت: "من خوشکی خۆم نادەم بە یەکێکی نەفامی هەرزەی شەڕانی".

هەروەها خاوەریش کە دڵی بە جەوهەری کاکە سوورەوە بوو، قایل نەبوو شوو بە گوروون بکات، لەبەر ئەوە خوازبێنیکاران بە دەستی بەتاڵ گەڕانەوە.

هەرچەندە سالانێک بوو شەڕوشۆڕ و ئاژاوە لە نێو ئەو دوو خێزانەدا نەمابوو، بەڵام قایلنەبوونیان بەو ژنخوازییە بووە گرێیەکی ڕەش لە دڵی گورووندا و لای خۆیەوە بڕیاری دا ڕۆژێکی لە دنیادا مابێت ئەو تۆڵەیەیان لێ بکاتەوە.

ماڵی خاڵە کەریمیش ئەوەندەی پێ نەچوو زەماوەندیان کرد و دوو بووکی تێدا گوێزرایەوە، خاوەر بۆ جەوهەر و سەرگوڵی

خوشکیشی بۆ شاخەوان، ئەمە زیاتر ڕق و داخی لە دڵی گوروونـدا خەست کردەوە، بەڵام لە ترسی باوکی نەیدەوێرا دەست لە ماڵی خاڵە کەریم بووەشێنێت.

بۆ زستانی ئەو ساڵە، کوێخا حەسەن ئەمری خوای بەجێ هێنا و گوروون بووە گەورەی ماڵ.

لە دوای بەینێک، خەڵکی ئاوایی هەستیان دەکرد گوروون زوو زوو گوندەکە بەجێ دەهێڵێت و کە دەگەڕێتەوە هەر جارەی یەک-دوو میوانی بێگانەی چەکداری لەگەڵدایە، لە پاڵ ئەوەشدا ڕواڵەتی دەوڵەمەندبوون بە گوروونەوە سەری هەڵدابوو. سەرەتا پۆشتەوپەرداخی خۆی و برا و خوشکەکانی، پاشان دەستێکی بە خانووە قوڕینەکەیاندا هێنا و نهۆمێکی تری لێ زیاد کرد و کردی بە باڵەخانە و ژێرخان، بەرە بەرەش مەڕ و ماڵاتی زیادی دەکرد و ژیانیان گۆڕانی بەسەردا دەهات.

هەندێک کەس لە ئاوایی وای بۆ دەچوون کە بە قاچاخچێتییەوە خەریکە بۆیە وا ڕۆژ بە دوای ڕۆژدا دەوڵەمەند دەبێت، بەڵام پیاوانی دنیادیدە کە کەوتنە سۆراخ، بۆیان دەرکەوت گوروون چەتەیی دەکات، لە گوندەکانی دەوروبەر چەند کەسێکی وەک خۆی تەفرە داوە، بەیانیان زوو دەچنە سەر ئەو کەلەی کاروانچیی دێهات پێیدا تێدەپەڕن، ڕووتیان دەکەنەوە و چییان پێ بێت لێیان دەسێنن و دەچنە شار ساغیدەکەنەوە.

هەر بەوەشەوە نەوەستابوون، بنکەیان لە شاریشدا پێکەوە نابوو، هەندێک شەو لە شاردا خۆیان حەشار دەدا و دەکەوتنە دوکانبڕین و دزیی ماڵان، بەم شێوەیە تا دەهات گوروون بە دەستبڕ و پیاوخراپ

ناوی دەردەکرد، بە پێچەوانەی شاخەوە کە خەڵکەکە ڕێزیان لێ دەگرت.

گوروون بەپێی خووەکەی خۆی، شەوان خۆی و چەتەکانی هاوەڵی لە پەنا چیاکاندا و لەسەر کەلی نێوان گوندەکاندا خۆیان دادەمەزراند تا کاروانچییەکان دەردەکەوتن، ئەو گوندنشینانەی بەروبوومیان دەبردە شار بۆ فرۆشتن و دابینکردنی گوزەرانیان، لەناکاو بە زەبری چەک سەرەڕێیان لێ دەگرتن و ڕووتیان دەکردنەوە.

زۆر جار ئێستر و گوێدرێژەکانیشیان پێش خۆیان دەدا و دەیان برد و دەیانفرۆشتن، یان جاری وا هەبوو لە گەڕانەوەیاندا خۆیان بۆ دادەمەزراندن، کە دەگەیشتنە لایان، چیی پارە و پولیان پێ بوو لێیان دەسەندن و بە هەناسەی ساردەوە، کاروانچی و شارچییەکان بە دەستی بەتاڵ دەگەڕانەوە.

***

خاڵە کەریم دەمێک بوو چەند فەردەیەک گەنم و نیسک و نۆکیان هەبوو دەیویست بیانبات بۆ شار بۆ فرۆشتن و دابینکردنی ژیانی ئەو زستانەیان، بەڵام شاخەوان نەیدەهێشت و دەیگوت: "یان ناهێڵم بچیت، یان خۆم دەچم، بەڵام لە ئەنجامدا باوکە کوڕەی قەناعەت پێ کرد و گوتی: "شورەییە بۆ من لەو چەتە خوێڕییانە بترسم".

کاروان ڕێک خرا و خاڵە کەریم بە دزیی شاخەوانەوە تفەنگ و فیشەکدانی لە خۆی بەست و بەڕێ کەوتن، تاریکوڕوون گەیشتنە ئەو دەربەندەی لە نێوان دوو چیای بڵندا بوو، چەتەکان لێیان دەرپەڕین، بەڵام خاڵە کەریم ئازایانە لێیان هاتە دەست و بەو تەمەنەیەوە وەک لاوێکی چاپووک کەوتە تەقە لێیان. چەتەکان کە زانییان لە یەک لاوە

تەقە دەکرێت، کەوتنە دەستڕێژ لەو شوێنەی کە تەقەی لێوە دەکرا، تا لە تەقەیان خست و خاڵە کەریم خەڵتانی خوێن بوو، ئینجا چەتەکان کە هەموو نیقابیان پۆشیبوو، دەموچاویان نەدەناسرایەوە، کەوتنە وێزەی کاروان و بە ڕقێکی زۆرەوە هەموو کەلوپەل و فەردە و شتەکانیان بە وڵاخەکانەوە پێش خۆیاندا و ڕۆیشتن.

کاروانی لێقەوماویش بە داماوی و کەساسی تەرمی خاڵە کەریمیان هەڵگرت و بە دەستی بەتاڵ و بە کۆڵێک خەم و خەفەت و فرمێسکەوە بەرەو ئاوایییەکەیان گەڕانەوە.

هەر کە هەواڵ بڵاو بووەوە خەڵکی دێ خرۆشاون و بەرەو ماڵی خاڵە کەریم دێن، پیاوماقوڵانی گوند زۆر نیگەران بوون بەم ڕووداوە دڵتەزێنە و خەمیان بۆ خاڵە دەخواست، کەوتنە دڵخۆشیدانەوەی شاخەوان و بە گەرمی سەرخۆشییان لێ کرد و گوتیان: "ئەم تاوانە هەر بەرانبەر بە تۆ نەکراوە، بەڵکو بەرانبەر بە هەموانە".

هەر زووش خەڵکی دێیەکە و شاخەوانیش پەنجەی تاوانیان بۆ گوروون ڕاکێشا، ئەمە هەمووی فیت و پلانەکانی ئەون، لەو کاتەدا گوروون خۆی ون کرد بۆ چەند ڕۆژێک گوایە چووە بۆ شار و ئیشی هەیە.

دوای چەند ڕۆژێک گوروون گەڕایەوە ئاوایی و بە ڕواڵەت خۆی خەمبار نیشان دا و سەردانی ماڵی خاڵە کەریمی کرد بۆ فاتیحەخوێندن، بەڵام ئەم هاتنەی هیچی لە مەسەلەکە نەگۆڕی، چونکە هەموو هێمایەک هەر بۆ گوروون دەچوو، هەموو گومانیش هەر لەو بوو.

ڕۆژان هاتن و تێپەڕین، گوروون هەر دەوڵەمەندتر دەبوو، تا وای لێ هات تەماعی کردە خانووەکەی شاخەوان و پێی گوت:

- خۆت دەزانیت ئێمە خێزانمان زیادی کردووە و من میوانم زۆرە، ئێستاش من خەریکی بازرگانیم لە نێو شارەکاندا، لەبەر ئەوەی دەمەوێت خانووەکەتم پێ بفرۆشیت، بۆ ئەوەی بیخەمە سەر خانووەکەی خۆم.

- کاک گوروون ئەی خۆمان بچینە کوێوە؟

- خۆ تۆ لێرە هەر هەژار و نەدار و دەستکورتیت، بگوێزەرەوە بۆ ئاواییەکی تر و پارەی خانووەکەت بکە بە دەستمایەیەک و گوزەرانی خۆتانی پێ باش بکە.

- گوروون حەز دەکەم ئەو دەستە بخەیتە ژوور سەرت، من لە برساش بمرم خانووەکەم نافرۆشم، لەم خانووەدا باوکوباپیرم ژیاون و هەر لێرەش مردوون، من بە هیچ شێوەیەک دەستبەرداری خانووەکەم نابم و نایفرۆشم، ئەمە جێنزرگەی باوکوباپیرانمانە.

گوروون بە پرتە و بۆڵە و نیمچە هەڕەشەوە شاخەوانی بەجێ هێشت، بەر لە دوورکەوتنەوە لەبەر خۆیەوە بە شێوەیەکی وا کە شاخەوان گوێی لێ بێت گوتی: "شەرت بێت نەیەڵم لەو خانووەدا بحەوێیتەوە".

هەمووی چەند هەفتەیەک بەسەر ئەو گفتوگۆیەدا تێنەپەڕیبوو کە شەوێک لە شەوان، لە کاتێکدا ماڵی شاخەوان لە شیرینی خەودا بوون، هەستیان بە چڕەدووکەڵ کرد... کاتێک ڕاپەڕین ڕوانییان لە چەند لایەکەوە خانووەکەیان گڕی تێبەربووە، خەڵکی ئاوایی لە خەو ڕاپەڕین و خێرا بە تەنەکە و گۆزە و جەوەنە ئاویان دەهێنا تا ئاگرەکەیان کوژاندەوە.

دوای ئەوەی خێزانەکەیان ڕزگار کرد و هەندێک شڕوشیتاڵیان لە گەرووی ئاگرەکە قوتار کرد، ماڵی کاکە سووری خەزووری

شاخەوان هاتن، شاخەوان و ژنەکەی و خوشک و براکانی ئەوەندەی کەلوپەلیان بۆ دەرچووبوو بردیاننە ماڵی خۆیان و دڵخۆشییان دانەوە، لەو لاشەوە خەڵکی لەبەر خۆیانەوە نەفرەتیان لەو تاوانبارە دەکرد کە ئاگری بەردایە ماڵی ئەم پیاوە بێوەی و خۆشەویست و خزمەتگوزارەی کە لای هەموان بە ڕێزەوە باس دەکرا.

بۆ ڕۆژی دوایی پیاوان چوونە ماڵی کاکە سوور و بە شاخەوانیان گوت: "ئەوەی لە تۆ قەوماوە بە تەنها مەینەتیی تۆ نییە و هیی هەموومانە، خەم مەخۆ بە هەموومان دەست دەخەینە ناو دەست یەک و خانووەکەت بۆ دروست دەکەینەوە" شاخەوان زۆر سوپاسی کردن و پێی گوتن: "دەزانم ئێوەش دەستکورتن، نامەوێت ئەرکتان بخەمە سەر، لەبەرئەوە با کاتی ئەوە بێت بەروبووم بفرۆشین، ئەوسا خوا کەریمە.

خەڵکەکە زۆریان لێ کرد کە لە سبەینێ زووتر نییە دەست بکەن بە دروستکردنەوەی خانووەکەی، بەڵام شاخەوان ئەم جارە وەک بڕیارێک بێت و دابێتی، پێی گوتن: "ئەوەی ڕاستی بێت نامەوێت ئیتر دراوسێی گورووی ناپیاو بم، ئەگەر خوا دەستی دا لە شوێنێکی تر، خانۆچکەیەک دروست دەکەم.

ڕۆژێک شاخەوان لە ئاوایی بە تەنها دەرچوو، بەرەو کەلی ناو گردان هەڵکشا، بە لای ڕەزەکانی لابەلادا تێپەڕیی، هەتا گەیشتە کانییەکەی سەر کەل، تێر ئاوی خواردەوە و کەمێک حەوایەوە، ئینجا بەرەو سەر کەل تەکانی دا.

لە دامێنی کەلی ناو گرداندا شوێنێکی بەرز و پاکژی بینی، کەمێک تێی ڕاما و لەبەر خۆیەوە گوتی: "بۆ لێرەدا خانۆچکەیەک دروست نەکەم؟ لێرەوە بەسەر ئاواییشدا دەڕوانم و نزیکیش دەبم لە خزم و

کەسوکارم و خەڵکی گوندەکەم، هەروەها دەشبمە سپڵی سەر ورگی گوروون و لێرەوە چاودێریی هەڵسوکەوتیان دەکەم، سۆراخی ئەوە دەکەم چ کەین و بەینێکی لەژێر سەردایە و بۆچی لەناکاو ون دەبێت و دەگەڕێتەوە و ئەم سامانەی چۆن پەیدا دەکات؟"

شەو ئەم تەگبیرەی خۆی لای کاکە سووری خەزووری و جەوهەری ژنبرای و خاوەری خوشکی و سەرگوڵی ژنی کرد، ئەوانیش پەسەندیان کرد و ئامادەیی یارمەتییان پیشان دا، سەرگوڵ گوتی: "هەرچەندە تەنهاماڵیش دەبین، بەڵام مادام نزیکی ڕەزەکەمانە و تۆ وای بە باش دەزانیت، ئێمەش لەگەڵتداین".

بۆ ڕۆژی دوایی شاخەوان دەستی دایە پاچ و خاکەنازێک و بەرەو کەلی ناو گردان ڕێکەوت. شاخەوان پیاوێکی لێهاتووی دەستڕەنگین بوو، لەبەر ئەوەی کرێکاریی کردبوو، سەری لە بیناکردن دەردەچوو، هەروەک چۆن ڕەزەوانێکی باشیش بوو، ئاواش وەستایەکی کارامە بوو.

کاتێک گەیشتە ئەو شوێنەی ڕۆژی پێشوو دەستنیشانی کردبوو، زۆر دڵی بە شوێنەکە خۆش بوو، لە دامێنییەوە کانی و ئاو، لەو لاوە ڕەز و باخ، ئیتر شوێنی لێرە خۆشتری دەست ناکەوێت.

بە خاکەنازەکەی نەخشەیەکی کێشا و بە پاچەکەی کەوتە زەویهەڵکەندن بۆ بناغەی خانووە خنجیلەکەی کە دەیەوێت دروستی بکات، تا نیوەڕۆیەکی درەنگ پاچکاریی کرد، ئینجا ویستی کەمێک بحەوێتەوە، چوو بە لای توێشەبەرەکەیەوە کە سەرگوڵ بۆی پێچابووەوە، کردیەوە و دەستی بە خواردنی نۆردووە نان بە تەڕەپیازەوە کرد.

ئەو مەتارەیەشی کە لە کانییەکەی پڕ کردبوو، لەو ئاوە ساردە سازگارەی نا بە سەریەوە تا تینوویەتیی شکا، بۆ تاوێک سەرخەوی شکاند و ئینجا کەوتەوە پاچکاری و بەردهەڵکەندن لە زەوییەکە، لە دڵی خۆیدا گوتی: "با هیچ نەبێت نەخشەی بناغەکەی تەواو بکەم، ئینجا داوای یارمەتیی لە خزمان و هاوڕێیان و خەڵکی ئاوایی دەکەم".

شاخەوان دڵی بە کارەکەی خۆش بوو، ڕۆژ خەریک بوو لەدەم ئاسۆوە ئاوا دەبوو، ئەم هەر لە پاچکاریدا بوو، لەپڕ نووکی پاچەکەی دا لە بەردێکی گەورە، زۆر خەریکی بوو نەشکا، ئینجا بە پاچ و بە خاکەناز کەوتە هەڵکەندنی دەوری بەردەکە تا وای لێ هات بە خاکەنازەکەی بیجووڵێنێت و دووری بخاتەوە، کاتێک سەیرێکی ژێر بەردەکەی کرد، چاڵێکی گەورەی بەرچاو کەوت.

لە ژێر شوێنی بەردە گەورەکە هەندێک تەنەکەی ژەنگاویی کۆن و شتێکی کەمێک درێژی خۆڵاویی ڕزیوی کۆنی بینی، دەستی بۆ بردن و ئەوانیشی هەڵکەند و هەڵیدانە لای بەردە زلەکەی کە بە سەریانەوە بوو.

شاخەوان هەر ئەوەندەی شتە ژەنگاوی و قوڕاوییە کۆنەکانی هەڵدایە سەر بەردەکە، لەپڕ گرمەیەک هات و تریشقەیەک ئاگر هاتە دەرەوە و بوو بە یەک چڕەدووکەڵ و دووکەڵ پولی خوارد، شاخەوان سڕ بوو لە ترساندا و گوتی: "خوایە بە قوربانت بم، ئەمە چی بوو!" پشتی نا بە بەردێکی زلەوە لە ترساندا.

لەپڕ لە ناو ئەو چڕەدووکەڵەدا دێوێکی زەبەلاحی درێژ بە سەر و ڕیشەوە لە ناو دووکەڵەکەدا لوولی خوارد و هاتە نزیکی، هەردوو دەستی بۆ شاخەوان کردەوە و گوتی: "ئەمر بکە بفەرموو،

هەرچییەکـت دەویـێـت لەم دونیــایەدا مــن بە چاوتروکانــدنێک بــۆت جێبەجێ دەکەم، من ئیتر بەندە و خزمەتکاری تۆم".

شـاخەوان ڕەنگـی زەرد بـوو، زمـانی ئیشـی نەکـرد، لێـوی سـپی و وشک و ڕەق بوو، دەست و ئەژنۆی دەلەرزی و نەیتوانی لە ترسـاندا هەناسـەش بـدات، دێـوە گەورەکە دیسـان لێـی هـاتە پێشـەوە و گـوتی: "قوربـان بـزانم وەڵامــم نــادەیتەوە، ئەوە مــن چیـت پــێ دەڵـێم؟ دەی فەرموو وەڵام بدەرەوە".

شـاخەوان زۆری لە خـۆی کـرد بەڵکـو بتوانێـت قسـەیەک بکـات... دەمی جووڵاندەوە گوتی: "تۆ کێیت؟ تۆ چیت؟ من زۆر دەترسم."

دێوە گەورەکە بە دەنگێکی گەورەی وەک خـۆی پێکەنیـی و گـوتی: "مەترسە من ئیتر هەتا ماویت خزمەتکاری تۆم، من لە سەدان ساڵەوە لە ناو ئەم قتووە شووشە بەردینەدا دیل و حەپس بووم و ئێستا تۆ منت ئازاد کرد، من ئیتر بەندەی تۆم، من کاتی خۆی بەندەی کەسێکی دڵڕەق بووم، زۆری ئەزیەتی دەدام. ڕۆژێک زینـدانی کـردم لە نـاو ئەم شووشە بەردینەدا و سـەرەکەی داخسـت و منـی فڕێ دایە نـاو ئـاو و لافاوەوە، ئیتر دیـارە لافـاو و قـوڕ و تۆفـان منیـان هەڵدابووە ئەم ژێر شاخ و گرد و بەردانە، وا ئەمڕۆ تۆ منت ڕزگـار کـرد کە شووشـە و شــتە کۆنەکانــت هەڵــدا و فڕێــت دان، شووشـــە بەردیــنەکەم بەر ئەم بەردە زلە کەوت و شــکا و منــی لــێ ڕزگــار بــووم، ئێســتا تــۆ هەر ئەمرێک بکەیت مـن ئیتـر بەنـدە و خزمەتکـاری تـۆم، دەی قسـە بکە و ئیتر مەترسە، چاوەڕێی فەرمانتم.

بەدەم ئەو قســـانەوە دێـــوەکە دەســـتی دایە پەنـــجەی خـــۆی و ئەنگوستیلەیەکی ئاڵتوونیی سپیی لێ دەرهێنا و دایە دەست شـاخەوان و گوتی مەترسە بیگرە و بیکەرە دەستت.

شاخەوان کە هێشتا هەر حەپەسابوو، زۆر ترسا، چونکە دێوەکە زۆر لێی هاتە پێشەوە، ناچار ئەنگوستیلەکەی لێ وەرگرت و بە دەمێکی تێکەڵوپێکەڵەوە گوتی: "سوپاس"، دێوە قیڕاندی و گوتی: "بیکەرە دەستت دەی"، شاخەوان بە دەستێکی تەزیوی لەرزۆکەوە ئەنگوستیلەکەی کردە پەنجەی.

دێوەکە گوتی: "دەی ئێستا چیت دەوێت لەم دنیایەدا تۆ هەر ئەنگوستیلەکەت بسوڕێنەوە لە پەنجەتدا و بڵێ و داوا بکە".

شاخەوان کە هێشتا هەر ترسی پێوە دیار بوو، هێشتا بەری نەدابوو، سەیرێکی دێوەکەی کرد و گوتی: "ئاخر چی بڵێم؟ تۆ چی دەڵێیت تێناگەم، نازانم... حەپەساوم! ترساوم!" دێوەکە گوتی: "دە تۆ ئەنگوستیلەکە بسوڕێنەوە و شتێک بڵێ.

شاخەوان دەستی برد بە ترسەوە ئەنگوستیلەکەی بە ئەسپایی جوولاندەوە، دێوەکە لە بەردەمیدا هەڵبەزی و گوتی: "چی ئەمر دەکەیت بفەرموو".

شاخەوان دەمی تێکەڵوپێکەڵ بوو، نەیدەزانی چی بڵێت، لە کۆتاییدا لە دڵی خۆیدا گوتی: "با شتێک هەر بڵێم، بزانم چیم لێ دێت"، شاخەوان لێوی جوولاندەوە و گوتی: دەمەوێت لەم جێگەیە خانوویەکی بچووکم هەبێت، دێوەکە سەری بۆ نزم کرد و گوتی: "ئەمر دەفەرموویت" هەردوو دەستە زلە پانەکانی بەیەکدا دا و گوتی: "ئەها دەی زوو؟!"

شاخەوان چاوی زەق بووبوو، زمانی لاڵ بووبوو، دیسان لەشی هاتە لەرزین کە بینیی بە دوو دەست دێوەکە هەر دەستبەجێ خانوویەکی زۆر جوانی خنجیلەی چەند ژووری و حەوشە و حەمام

و سەرشۆرک و تەوالێت و جێی دەستشتن و نوێن و کەلوپەلی جوان و چێشتخانەی جوان بە ئاگردانەوە، لەو شوێنەی دانا.

شـاخەوان خەریـک بـوو ببـوورێتەوە لە خۆشـیدا، لە ترسـاندا بە سەرسووڕمان و شپرزەییەکی ئێجگار زۆرەوە گوتی: "زۆر سوپاست دەکەم، بەڵام من چۆن بوێرم لەبەر خەڵک بچمە ناو ئەم خانووەوە، خەڵک و کەسوکارم و هاوڕێکانم ناڵێن چۆن ئەمە دروست کرد و لە کوێت بوو؟"

دێوەکە گوتی: "گوێ مەدەرە کەس، بڵـێ خـوا بۆی ناردم و کەس من نابینێت کە بانگم دەکەیت لە خۆت زیاتر، بەڵام ئەنگوستیلەکەشت دەبێت نەدەیتە دەست هیچ کەس، دەبێت ئاگـات لێـی بێـت". دیسـان شـاخەوان سوپاسـی دێـوەکەی کـرد. دێـوەکە زۆر قسـەی دەکـرد کە زۆریان لە وڕێنە دەچوون، وڕێنەی نەخۆش، تاوێک کە نەخۆش تـای لێ دێت و وڕێنە دەکات و بە منگی قسـە دەکات، بێ ئەوەی ئاگای لە خۆی بێت کە چی دەڵێت.

دێـوەکە سـەری بـۆ شـاخەوان دانەوانـد و گـوتی: "تـۆ سوپاسـم دەکەیت؟ من هەتاوەکو ماوم و کوڕی کوڕت ماوە هەر خزمەتکاری تۆم، تۆ نازانیت چەندت خزمەت کردم، من ئەمە چەندەها ساڵە لە ناو ئەو شووشـە بەردینە قوڕاوییەدا دیل و زیندان و حەپسـم، تۆ ئێسـتا ئـازادت کـردم، ڕزگـارت کـردم، هـاتمە سـەر ئەم دنیـا خۆشـە، پـڕ سییەکانم هەوای پاک هەڵدەمژم، ئێستا تۆ سوپاسـی مـن دەکەیت بۆ ئەم خـانووە بچکـۆلەیە!؟ ئەمە چیـیە؟ تـۆ بـزانە قەسـری چۆنـت بـۆ دروست دەکەم، تۆ ئازادیت بە مـن بەخشـیوە، نرخـی ئازادی هەرگیز تەواو نابێت".

شـاخەوان هەر دەتگـوت خەو دەبینێت و بـڕوای بە چـاو و گـوێی خۆی نەدەکرد، جـاری وا هەبـوو نوقـورچێکی قـایمی لە قۆڵ و قـاچی خۆی دەگرت و دەیگوت بزانم ئەمەی ئێستا لە بەرچاومە ڕاستە یان خەوە.

دونیا بەتەواوی تاریک بووبوو. شاخەوان حەپەسا بوو نەیدەزانی بڕواتەوە و بچێت چی بە مـاڵ و منداڵەکانی بڵێت، ئایا بچێت ئێستا بیانهێنێت؟ یان بڕوات جارێ ئەمشەو قسە نەکات؟

دێـوەکە لە خەیاڵیدا گـوتی: "قوربـان تـۆ ئێسـتا چـی دەکەیـت؟ بـۆ ناچیتەوە نـاو مـاڵەکەتەوە، ئەمـر بکەیـت ئێسـتا کێت بوێت دەیانهێنمە ئێرە".

شـاخەوان ئیتـر بـڕوای پـێ کـرد و گـوتی: "باشـە مـن ئێسـتا چـۆن منداڵەکانم ببینـم؟ ئێسـتا ئـاخۆ چـۆن پێیـان بلـێم، هەروەهـا پیـاوێکی نـاحەزم هەیە زۆری ڕق لـێمە نـاوی گـوروونە و هەر لە خۆشـییەوە خـۆی کـردووە بە کوێخـا، ئێسـتا بزانێـت ڕەنـگە ئەم خانووەشـم بسوتێنێت وەکو ئەوەی ترم.

هەر خوا خۆی دەزانێت چیم بەسـەر دەهێنێت، زۆر لەوە ترسـاوم، دەزانم هەموو خەڵکی دێیەکە پێیان خۆشە کە من بکەومە خۆشـییەوە، چـونکە دەزانـن ئەوانـم خـۆش دەوێت، ئەوانـیش دەخەمە خۆشـییەوە، بەڵام کوێخا گوروون زۆر ڕقی لێمە و خۆشیی منی ناوێت".

دێوەکە گـوتی: "داخـم ناچێت دەتـوانم هەمـوو کارێکت بـۆ بکەم و بتخەمە کۆشکێکی لە ئاڵتوون دروستکراو، ئەوەندە دەوڵەمەندت بکەم هەرچییەک دەخوازیت لەم دنیایەدا بۆت دروسـت بـکەم، تەنهـا نـاتوانم خەڵکت بۆ بکوژم یان خەڵک ئەزیەت بدەم، دەتوانم دووریان بخەمەوە لێت، دەتـوانم بتپـارێزم و نەیەلـم هەرگیـز کەسـێک بتوانێت هیچـت لـێ

بکات، چ لە خۆت و چ لە ماڵ و منداڵت، بەڵام توانای ئەوەم نییە خەڵک لەناو بەرم".

شاخەوان بە ترس و شپرزەییەوە گوتی: "نەخێر منیش نامەوێت کەس بکوژێت، من ڕقم لە ناوی کوشتنە، پڕ بە دڵ حەز لە ئاشتی دەکەم، هەموو کەسێکم خۆش دەوێت، بەڵام بە تەنها هەر ئەو پیاوە ڕقی لێمە و باوکمی کوشت و ماڵەکەشمی سوتاند و نەیدەهێشت هیچ خێرێک ببینم". دێوەکە گوتی:

- ئافەرین، دەستت خۆشبێت کە حەز لە کوشتن و ئەزیەتدانی خەڵک ناکەیت و حەز لە ئاشتی دەکەیت، بەڵام ئەو پیاوە حەدی باوکی چییە بتوانێت جارێکی تر ماڵەکەت بسوتێنێت؟ چۆن دەهێڵم؟ دڵنیا بە لەوە، ئەی من پاسەوانت نیم؟ مەگەر ئیتر هەر لە خوا بترسیت ئەوە خوا لە هەموو کەس و لە هەموو هێزێک گەورەترە.

- زۆر سوپاست دەکەم، پشت بە خوا و تۆ ئیتر لە کەس ناترسم، ئیتر وا باشە بڕۆم بۆ لای منداڵەکانم تاوەکو بیانهێنمە ئێرە.

- باشە ئێستا منداڵەکانت لە کوێن؟

- لە ماڵی خەزوورمن، ماڵی کاکە سوور، چونکە ئێستا ماڵمان نییە.

- وا چاکە هەر ئێستا منداڵەکانت بێنمە لات، لەگەڵ کێی تر کە دەتەوێت بیانهێنم؟

- نا، وا بزانم منداڵەکانم لێت دەترسن و ڕنگە هەندێکیان زراویان بتۆقێت ئەگەر بتبینن، با خۆم بچم وردە وردە تێیانبگەیەنم.

- چۆن دەترسن لە من؟ خۆ ئەوان من نابینن، تەنها تۆ من دەبینیت، تۆی خاوەن ئەنگوستیلەکە.

- نا قەیناکە ئەمشەو با من بڕۆم و بەیانی دەیانهێنم بۆ ماڵەکەمان.

- باشە خەمت نەبێت، هیچ کەس ناتوانێت هەر نزیکی خانووەکەشت بکەوێتەوە، ئەگەر حەز دەکەیت با جاریّ دەرگا دابخەین و بڕۆین.

- زۆر باشە با بڕۆین.

- (بە شڵەژاوی و ترس و بیرکردنەوەوە) ئێستا هەموو سەریان سوڕ دەمێنێت لەم کارە، نازانم چییان پیّ بڵێم و چۆنیان تێبگەیەنم.

- خەمت نەبێت تۆ هەر بڵیّ خوا بۆی ناردم، (باوێشکێکی دا) وا دیارە ماندووم و خەوم دێت، ئیتر دەمەوێت بتگەیەنمە لای منداڵەکانت و منیش بڕۆم کەمێک پشوو بدەم.

ئینجا سەیرێکی شاخەوانی کرد و بە ڕوویەکی خۆشەوە هەردوو دەستی بۆ کردەوە و گوتی:

- ئەک ماڵت ئاوا بێت و خوا تەمەنت درێژ بکات وەک منت لە کۆیلەیی ڕزگار کرد.

دێوەکە سەیرێکی دەوروبەری خۆی کرد، ئەگەرچی شەو تاریک بوو، بەڵام چاوی ئەو وەکو گڵۆپی کارەبا وا بوو، هەموو ئەو ناوەی دەبینی، شەو بوایە یان ڕۆژ، بۆیە گوتی: "وای دنیا چەند خۆشە و چەند گۆڕاوە، زەمان و کاتی من چەند سەد ساڵەوە و پێش دنیا وا نەبوو، دیارە هەموو شتێک ئێستا گۆڕاوە، ئەگەرچی ئەوساش دنیا هەر خۆش بوو، هەموو شتێک زۆر سروشتی و بێدەستکاری بوو، بەڵام ڕەنگە ئێستا وا نەمابێت.

شاخەوان گوتی: "دیارە ژیان زۆر گۆڕاوە لەچاو ئەو کاتەی تۆ باسی دەکەیت، بەڵام ئەوەتا دێهاتی بچووکی وەکو دێیەکەی ئێمە ئەوەندە نەگۆڕاوە، بەڵام وڵاتانی پێشکەوتوو و شارە گەورەکان زۆر گۆڕاون.

شاخەوان دەستی برد ئەنگوستیلەکەی سوڕاندەوە لە ناو پەنجەیدا، دێوەکە ڕاپەڕیی، سەری بۆ نزم کردەوە و گوتی: "فەرموو چیت دەوێت؟ شاخەوان بە زەردەخەنەیەکی گومانـاوییەوە گوتی: "بمگەیەنەرە لای منداڵەکانم".

دێوەکە هەردوو دەستی دایەوە بە یەکدا و گوتی: "ئەمر دەکەیت بەسەر سەر".

هەر ئەوەندەی زانی شاخەوان گەیشتە ماڵی خەزووری لە ناو منداڵەکانی و لای ژنەکەی. ژنەکەی و منداڵەکانی و خەزووری لێی کۆمەڵ بوون و گوتیان: "ئەوە تۆ لە کوێ بوویت؟ بۆ وا درەنگت پێ چوو؟ نەمانزانی چیت بەسەر هات و لە کوێ بوویت؟ زۆر کەوتینە مەراقەوە بۆت، ترساین تووشی شتێک بووبوویت؟" ژنەکەی بە پەرۆشەوە لێی هاتە پێشەوە و گوتی: "بەڕاست بۆ وا ڕەنگت زەرد و تێک چووە، لە نەخۆش دەچیت، چیتە خۆ شتی خراپ ڕووی نەداوە؟" شاخەوان بە دڵێکی خۆشەوە گوتی: هیچ نییە هەندێک دوور ڕۆشتوم و ماڵم پەیداکرد، بەیانی زوو دەڕۆین بەڵام ئێستا ماندووم،بەس پرسیارم لێبکەن باجارێ نانبخۆین، هەمووتان وەرن،ماڵی خەزوریشی بانگکرد و گوتی جارێ بڕۆن دەستوپلتان بشۆن تاوەکو نان بخۆن، ناردووم و نانمان بۆ بێت.

هەموو سەریان سوڕما، منداڵەکانی تێیئالان و گوتیان ئەرێ وەڵڵا بابە گیان زۆرمان برسییە، شاخەوان دووبارە پێی گوتن هەموو بڕۆن دەست و پل بشۆن، مەبەستی ئەوە بوو بە دزیی ئەوانەوە بە دێوەکە بڵێت نان بهێنێت.

ئەنگوستیلەی سوڕاندەوە و بە ئەسپایی گوتی نانمان بۆ بهێنە، بەڵام زۆرین زۆر بهێنە، دێوەکە سەری بۆ دانەواند و گوتی: "هەر ئێستا" چەپڵەیەکی لێ دا و هەر دەستبەجێ سفرە حازر بوو لە دەیان جۆری خواردنی خۆش، برنج وم ڕێشک و قەزاتمە و بامێ و یاپراخ و گۆشتی مەڕ و کەباب و شیر و هەمەجۆری میوە.

تا لە دەستشتن گەڕانەوە سفرا داخرابوو، خواردەمەنی ڕیز کرابوو، کاتێک هاتن هەموو چاویان زەق بووەوە و شڵەژان، بوو بە غەڵبەغەڵب و بە یەکدا دەهاتن "ماشەڵڵا ماشەڵڵا ئەی بە قوربانی خوا بین، ئەمە چۆن ئەم هەموو خواردنە هات، ئەوان ئەوەندە هەژار بوون تەنانەت نەیاندەزانی هەندێک لەو خواردنانە چین و چۆن ئامادە دەکرێن.

شـــاخەوان فەرمـــوو فەرمـــووی بـــۆ خەزووری و زاواکەی و خێزانەکەی کرد، هەروەها ژن و منداڵەکانی بانگ کرد و پێی گوتن ئەمە بەهرەیەکە خوا داویەتی، ئیتر دەبێت سەریان لە کاری وا سووڕ نەمێنێت، چونکە خوا خۆی بۆی ناردووین، خوا دوایی لێتان زوویر دەبێت، نابێت کەس لە ئیشی خوا بدوێت، هەموویان سەلاواتیان دا و دانیشتن لە دەوری سفرەکە، قۆڵیان هەڵماڵی کە زۆریان لەوەوبەر خەریکی نووستن بوون، چونکە شەو درەنگ بوو.

هەرچۆنێک بوو هاتن دانیشتن و دەستیان کرد بە نانخواردن و پارووتێگلاندن، هەر سوپاسی خوایان دەکرد. منداڵەکانی شاخەوان شێت بووبوون لە خۆشییاندا.

شاخەوان گوتی: "سوپاس بۆ خوای گەورە نانەکە ئەوەندە زۆرە دەتوانین بیدەین بە دراوسێکانیش، ئێوە جارێ تێر بخۆن، خەمی ئەوەتان نەبێت سبەینێ خزمانیش بانگ دەکەین".

لەسەر نانخواردن حەپەسا بوون، سەیری یەکترییان دەکرد بەبێ ئەوەی ئیتر پرسیار بکەن، چونکە شاخەوان پێی گوتبوون نابێت هیچ بڵێن، بەڵام هەرچۆنێک بوو زۆر لەسەر سفرەکە بەبێ قسە دانیشتن، جار بە جار جگە لە سوپاسی خوا، کەس گوێی لە هیچی تر نەدەبوو.

نان هەڵگیرا و سەری داپۆشرا. ئیتر هەر کەسە چوو لە شوێنێک پاڵکەوت، ماڵەکە خۆی تەنها دوو ژووری بچووک و هەیوانێک بوو، کاکە سوور و خێزانی و و جەهەر و خاوەر و منداڵەکانیان وەکو یاپراخ بەسەر یەکدا کەوتبوون، منداڵەکانیش هەموو لەو ژوورەدا تێک ترنجابوون، ژوورەکەی تریشی دابوو بە شاخەوان و خۆیان و منداڵەکانیان لەو ژووردا بوون.

هەرچۆنێک بوو هەندێک مات بوون، بەدەم خەیاڵی خۆشەوە ئەم هەموو خێر و بەرەکەتەی بەسەر شاخەواندا ڕژابوو، ئەوەندە سەریان سوڕمابوو، ئەوەندە کەوتبوونە گۆماوی خەیاڵ و بیرکردنەوەوە، هەر ئەوەندەیان زانی لە دەرەوە دەنگی کەڵەشێر هات، دوای بەینێکی کەمیش دەنگی چۆلەکە هات و بەرە بەرە دنیا ڕووناک بووەوە و مەلای مزگەوت بانگی بەیانیی دا.

شاخەوان هەستا و نوێژەکانی کردە، لە خوا پاڕایەوە و سوپاسی کرد بۆ ئەم خێر و نیعمەتەی کە بەسەریدا باراندی.

دوای بەرچایی هەستا و منداڵەکانی کۆ کردەوە و شوێنی یەک کەوتن بۆ ماڵە تازەکەیان، ئەگەرچی دووریش بوو، بەڵام نەیویست لە بەرچاوی خەڵک دێوەکە بانگ بکات تاوەکو بیگەیەنێتە لای خانووەکەیان .

گەیشتنە خانووەکە، هەر لە دوورەوە سەرگوڵی ژنی خەریک بوو ببوورێتەوە لە خۆشییاندا و گوتی: "ئەمە خانووی ئێمەیە؟" شاخەوان

دەستی نایە سەردەمی و گوتی: "وەکو گوتم بێ قسە بچنە ژوورەوە و هیچ مەڵێن".

لە ژوورەوە منداڵ و گەورە حەپەسا بوون، هەر دەسیان دەدا لە دیوار و کەلوپەلەکان، چوونە ناو ژوورەکان و حەمام و سەرشۆرک، لە هەمووشی خۆشتر دێوەکە کانییە ئاویشی گەیاندە حەوشەکەیان و جۆگەلەیەکی بچووکی لێ دروست کرد کە دەچووە ناو گوڵ و باخەکانیەوە.

لای ئێوارە یەکێک لە کوڕە نەوسنەکانی شاخەوان هاتە پێشەوە لە باوکی و گوتی: "بابە گیان دیسان ئەو نانە خۆشەمان بۆ دەهێنیت؟" شاخەوان گوتی: "نا، چونکە چێشتخانەی چاکمان هەیە و هەموو جۆرە زەخیرە و ڕۆن و برنجێکی تێدایە، هێلکەی زۆر، مریشکی زۆر... دەبێت دایکتان و خوشکەکانتان نانتان بۆ دروست بکەن".

سەرگوڵی ژنی شاخەوان هەڵیدایە و گوتی: "دە با ئەمڕۆش بۆمان بهێنن، بە خوا ئاگامان لە خۆمان نییە و هەموومان پەشۆکاوین، من لە خۆشییاندا نازانم چی بکەم، ئینجا چۆن دەتوانم بڕۆم چێشت لێ بنێم؟"

شاخەوان گوتی: قایناکە ڕاست دەکەیت هەموو جارێ حەپەساون و هۆشتان لای خۆتان نییە، ئێستا وا دەکەم نانتان بۆ بهێنن، ئەمڕۆش قەیناکە چونکە دەزانم حاڵتان چییە". شاخەوان ئەنگوستیلەکەی سوڕندەوە لە ناو پەنجەیدا، دێوەکە هەڵبەزییەوە لە بەردەمیدا و گوتی: "ئەمر بفەرموو قوربان، دێوەکە هەندێک لێی هاتە پێشەوە و بە زەردەخەنەوە بە شاخەوانی گوت: "قوربان ئەوە بۆ لە شەوێوە بانگت نەکردووم، بە خوا زۆرم بیر دەکردیت".

شاخەوانیش پێکەنیی و گوتی: "بە خوا منیش بیرم دەکردیت، زۆر سەیرە بەو چەند سەعاتەی کە پێکەوە بووین زۆر چوویتە دڵمەوە و ناتوانم لێت جیا ببمەوە، بەتایبەتی دوای ئەم هەموو خێر و بێرە".

دێوەکە گوتی: "قوربان هەروەها منیش خراپتر بووم، کەس من نابینێت، خۆ من هەر بە دیارتەوەم، شەویش لەماڵەکە لەو لای تۆ و منداڵەکانەوە جێیەکم بۆ خۆم پەیدا کردبوو، پاڵکەوتبووم و هەر زوو بۆ خۆم نووستم، بەیانییش لەگەڵتان بووم تاوەکو ئێرە.

دێوەکە چاوی بڕیە شاخەوان کە پیاوێکی زۆر ڕێکوپێک و سەر و قیافەت جوان و پاکوتەمیز بوو، گوتی: "بە خوا تۆ ئەوەندە پیاوێکی باشیت ئیتر مەگەر مردن من لە تۆ جیا بکاتەوە" پاشان سەری بۆ دانەواند و گوتی: "باشە ئێستا چی دەفەرموون؟"

شاخەوان گوتی: وەڵلا هەندێک نانمان دەوێت منداڵەکان برسییانە، حەپەساون، نازانن چۆن لەم خانووە خۆشە جوانە نان و چێشت حازر و ئامادە بکەن بۆ خۆیان".

دێوەکە سەری بۆ دانەواند و گوتی: "ئەمر دەفەرموویت گەورەم". هەردوو دەستی دا بە یەکدا و گوتی: "ئادەی زوو بکە"، هەر ئەوەندەیان زانی لە ژوورەکە سفرە دامەزرا و بە چەندەها جۆر خواردنی خۆشەوە، یەکەم جارە هەنگوین و دۆشاو و چایی و سەماوەر و پیاڵە و شەربەت و میوە و ئەو شتانەشی لەسەر بێت.

دیسان منداڵ و گەورە دەورەیان لێ دا و کەوتنە نانخواردن و شەربەتخواردنەوە، لە ناو دێیەکەدا دەنگ بڵاو بووەوە، ئەم بەوی گوت: "کوڕە دەزانیت چی قەوماوە؟ ئەمشەو دەڵێن شاخەوان بووە بە جادووگەر و سیحرباز، بە سەعاتێک خانوویەک، نەخێر کۆشکێکی بۆ خۆی دروست کردووە و هەمەجۆر کەلوپەلی تێخستووە، بڕۆن

سەیری سفرە و نانی بکەن، بڕۆن سەیری جلی جوانی خۆی و منداڵەکانی بکەن".

ئیتر قسە کەوتە ئاواییەوە، زۆریشیان دەیانگوت: "یا ڕەبی پیرۆزی بێت، ئەوەندە پیاوی چاک و ڕاست و بێفێڵ و درۆیە، خوا خۆشی ویست و وای بۆ کرد" خەڵکی دێیەکە زۆر دڵیان خۆش بوو، چونکە شاخەوانیان خۆش دەویست هەرچەندە هەندێکیش هەبوون حەسوودی و بەغیلیان پێ دەبرد.

کوێخا گوروون ئەو ڕۆژانە چووبوو بۆ شارێکی گەورەی ئەو دەوروبەرە بۆ بازرگانی و شتکڕین، چونکە ئەوەندە دزیی دەکرد و خەڵکی تالان دەکرد و ڕێگەی بە خەڵک دەگرت و ڕووتی دەکردنەوە، بووبوو بە دەوڵەمەندێکی زۆر گەورە، بەرە بەرە زۆریی زەویوزاری دێیەکەی لە خاوەن موڵکەکان کڕیبوو.

کاتێک کە گەڕایەوە سەیری کرد دێیەکە شڵەژاوە و خەڵک بە کۆمەڵ کۆمەڵ ڕاوەستاون و دەڵێت شایی و زەماوەندە، کوێخا گوروون لە پاسەوانەکانی پرسی و گوتی: ئەمە چییە؟ چی قەوماوە؟ بڕۆن بزانن شایی کێیە؟ کێ ژنی هێناوە؟"

کوێخا گوروون خۆی چوار ژنی هەبوو، پاسەوانەکانی بە دێیەکەدا بڵاو کردەوە بۆ ئەوەی بزانن ئەم شاییە چییە و چی قەوماوە؟ بۆچی هەموو خەڵکی ئاوا لە کۆڵان و لە ڕێگە و باندا ڕاوەستاون؟

ئەوان کە هەندێک ئاشنای خۆیان هەبوو، باسی شاخەوانیان بۆ گێڕانەوە کە چیی کردووە و چیی لێ هاتووە، پاسەوانەکان بە پەلە ڕایان کرد بۆ لای کوێخا گوروون و کێشایان بە سەری خۆیاندا و گوتیان: "ئینجا باسی چیت بۆ بکەین؟ دەڵێن شاخەوان بووە بە جادووگەر و بە دوو سەعات قەسری بۆ خۆی دروست کردووە و

لەوێشــەوە نــان و گۆشــت و کەبــاب و بــرنج و پــلاو بەســەر خەڵکــی دێیەکەدا دابەش دەکات.

کوێخـا گـوروون سرِ بوو، قیرِانـدی وەکـو شـێت و گـوتی: "ئەمە چ قســـەیەکە! ئەمە چ بێناموســـێک ئەو قســـەیەی کـــردووە؟ ئەوە ویستوویانە توورِەتان بکەن، چۆن شـتی وا دەقەومێت؟ سـیحری چـی و جادووگەری چی؟

پاسـەوانەکان گوتیـان: "قوربـان درۆی چـی! خۆمـان چـووین و لە دوورەوە خانووەکەیمان بینی، لە شاریش خانووی وا جوانی لێ نییە، کانییە ئاو و جۆگەلەشی تێدایە، دەوری ماڵەکەی هەموو باخ و گوڵ و گوڵزارە، بە سەدان مەرِ و بزن و مریشـک و مانگـاش لە دەوری مـاڵی دەلەوەرِن و هەمـووی ژوور و ئاخورِیشـیان بـۆ دروسـت کـراوە، بـرِۆ بزانە چەند وڵاخ و ئەسپی جوان لەو دەوروبەرەی ماڵی هەیە.

گـوروون مشـتێکی کێشـا بە نـاوچەوانی خۆیـدا و گـوتی: "باشـە خانووەکەی لە کوێ دروست کردووە؟" پاسەوانەکان گوتیـان: "لەسـەر کەل، ئەو شـوێنەی کە لە گـورگ و رِێـوی و ورچ زیـاتری لـێ نەبـوو". گوروون وەک شێتی لێ هـات و گـوتی: "دەی بـا خـۆم بـرِۆم ببینم. بـا بچــم بــۆ لای و بڵــێم هــاتووم پیرۆزباییــت لــێ بــکەم، پاســەوانەکان نەیانوێرا پێی بڵێن ئـاخر تـۆ مانگێک لەوەو پێش ماڵەکەیت سـوتاند و هەر تـۆش بوویـت باوکیـت کوشـت، ئێسـتا چـۆن و بە چ رِوویەکەوە دەچیت بۆ لای؟

گـــوروون کە خەریـــک بـــوو شـــەق بەرێـــت کەوتە رِێ بەرەو خانووەکەی شاخەوان. لە دێیەکە سـواری وڵاخ بـوو، چـونکە مـاڵەکەی شــاخەوان دوور بــوو. لەگەڵ پاســەوانەکانیدا گەیشــتنە کۆشــکەکە، لە دەرگایـان دا و کـورِێکی شـاخەوان دەرکـی کـردەوە و گـوتی کێـیە؟

کوێخـا گـوروون گـوتی ئـێمەین، بە باوکـت بڵـێ کوێخـا هــاتووە پیرۆزبابییـت لـێ بکـات، کـوڕەکەش بە ڕاکـردن گەڕایەوە و بە بـاوکی گوت، باوکیشی بە پەلە چووە دەرەوە و گوتی فەرموون فەرمـوون بە خێـر بـێن، بەڵام لە دڵـدا زانیـی کە ئەمە هـاتووە سـەیری خـانووەکەی بکات و دەیەوێت بەڵایەکی بەسەر بهێنێت، شـاخەوان گورج دێوەکەی بیـر کەوتەوە و لە دڵـی خۆیـدا گوتی دێـوەی مـن خـۆش بێت بە خـوا چاوی دەردەهێنێت ئەگەر شتێکی خراپم لێ بکات.

شـــاخەوان پێشـــیان کەوت و بـــۆ ژووری دانیســـتنی بـــردن کە هەمووی پڕ فەرشی چاک بوو، بە دۆشەک و سەرین و سەردۆشەکی جـوان ڕازابـوونەوە، مـاڵەکەی شـاخەوان ئەوەنـدە گەورە و جـوان پـڕ فەرش و قــاڵی بــوو، کە مــاڵی کوێخــا بەو هەمــوو پــارە و دزی و دەستبڕین و تاڵانەوە نەدەگەیشتە تەوالێتی ماڵی شـاخەوان، شـاخەوان بـانگی منداڵەکانی کرد و گوتی: "دەی منداڵ چـایی و شـیرینی بهێنن، دەی میـوە و شـتی خـۆش بهێـنن بـۆ کوێخـای کـۆنە دراوسـێمان". کوێخـا گـوروون خەریـک بـوو لێـک بێـتەوە، دەتگـوت خەو دەبینێـت، دوو-سێ جار لەسەر یەک بە شاخەوانی گوت: "پیرۆز بێت ئەمە ئەم خــانووە جـوانەت لە کـوێ بـوو؟ چـۆن وا زوو بـۆت دامەزرا و ئەم کەلوپەلە چاکە نایابەت چۆن دەست کەوت؟

شاخەوان وەڵامی دایەوە و گوتی: ئێتـر خـوا گەورەیە، خـوا کەسـی بێکەسـانە، ئەو بـۆی نـاردووم، ئەو ڕۆژەی تـۆ مـاڵەکەت سـوتاندین و خێزان و منداڵەکامنت خسـتە کۆڵان و خـوا ڕەحمـی کـرد کە ئەوانـیش نەسوتان و منیش هاتم هەوڵم دا و خـانووەکەم پەیدا کـرد، خـوا بـۆی ناردم.

کوێخا گوروون ویستی بە درۆ خۆی بکات بە پیاوچاک و دەستی کێشا بە ناوچەوانی خۆیدا و گوتی: "من خانووەکەم سوتاند؟ من منداڵی تۆم خستە کۆڵانان؟ کورە عەیبە وا بە من مەڵێ، ئێمە دراوسێی کۆنین، من چۆن وا لە تۆ دەکەم؟! من هاتم دڵم خۆشە و دەمەوێت پیرۆزباییت لێ بکەم و بزانم چۆنت توانی ئەمە پەیدا بکەیت؟"

شاخەوان گوتی سوپاست دەکەم کە هاتوویت پیرۆزباییم لێ دەکەیت، بەڵام لەڕاستیدا من تۆ بناسم هاتوویت بزانیت ئەمەم لە کوێ بووە؟ شاخەوان لەسەر قسەکەی ڕۆیشت و گوتی: "هەرچۆنێک بێت تۆ ئێستا میوانی منیت و نابێت مرۆڤ میوانی خۆی نارەحەت بکات، قەیناکە هەرچییەکت لێ کردووم مادام ئێستا هاتوویت بۆ لام، من لێت دەبوورم و لە بیر خۆمی دەبەمەوە.

کوێخا گوتی: "تۆ وا بیر مەکەرەوە، من نەبووم کە خانووەکەتی سوتاند و مەیخەرە سەر من، ئەگەر خانووەکەت دەوێتەوە وەرەوە من یارمەتییشت دەدەم لە دروستکردنەوەیدا".

شاخەوان زانیی ئەم بە فێڵ وای پێ دەڵێت، بۆیە گوتی: "نەخێر سوپاست دەکەم، من ماڵەکەی ئێستام پێ خۆشە و هیچی ترم ناوێت، بەڵام ئەوە یادگاریی باوکمە، دەبێت هەر بمێنێت".

کوێخا هەندێک کۆکیی بە درۆ و تەزبیحەکەی دەستی پێدا هێنا و گوتی: "ئاخر تۆ چۆن لە ناو ئەم شاخ و کێوەدا ئیدارە دەکەیت؟ لێرە لە گورگ زیاتر هیچی دیکەی لێ نییە و بۆ منداڵەکانت باش نییە، ئێرە لەم دوورییە زۆر جێی مەترسییە بۆتان."،

شاخەوان گوتی: خەمی ئێمەت نەبێت، سەگی زۆرمان هەیە و ئاگامان لە خۆمان هەیە.

کوێخا لە داخاندا هەر چایەکەشی نەخواردەوە، ئەوەندە تێک چوو و شڵەژا، ڕق و کینە و حەسوودی بەری چاوی گرت و وەکو کوێری لێ هات، دڵی پەلەپەلی دەکرد و هەناسەبڕکێی پێ کەوتبوو کە سەیری دەوروپشتی خۆی دەکرد و سەیری کەلوپەل و جلی شاخەوان و منداڵەکانی دەکرد، لە خەفەتدا نەیدەزانی چی بکات؟ کوێخا سەیرێکی پاسەوانەکانی کرد و گوتی: "دەی کوڕینە هەستن با بڕۆینەوە درەنگە، ماندووین، بەتایبەتییش ئەمڕۆ لە سەفەری دوورەوە گەڕاوەمەتەوە.

شاخەوان تاوەکو بەردەرگا لەگەڵیان چوو و بەڕێی کردن و بە گەرمی خواحافیزیی لێ کردن. کوێخا لەبەر دەرگا سەیری گوڵ و گوڵزار و باخچە و کانییەکەی شاخەوانی دەکرد، سەیری مریشک و کەڵەشێر و ئەسپ و مانگا و مەڕەکانی کرد، ئەوەندەی تر دڵی بوو بە کەباب و برژا و لە داخاندا، چونکە بینیی خەڵکی دێیەکە هەموو خەریکی ئیشوکاری بوون و هیی وا هەبوو زەوییەکەی دەکێڵا، ژنی وا هەبوو مەنجەڵی بە دەستەوە بوو، دەچوو مانگاکانی دەدۆشی، هیی وا هەبوو دانی دەدا بە مریشکەکانی و بەو شێوەیە هەموو خەریک بوون.

کوێخا ئاهێکی هەڵکێشا و گوتی: "تۆ بزانە بەم پەلە پەلییە ئەم هەموو خەڵکەشی دامەزراندووە"، یەکێک لە پاسەوانەکانی گوتی: "وەڵڵا قوربان دەڵێن سێ ژەمە نانیش دەدات بە هەموو خەڵکی دێیەکە و هەمووی موچەی و بۆ بڕیونەتەوە.

کوێخا گورەون قیڕاندی بەسەر پاسەوانەکەدا و گوتی: "دەمت داخە با دانەبەزم دەمت پڕ بکەم لە خوێن. قوڕ بە سەری! بە خوا دوو هەفتەی تری تێیدا نابێت، چیم لەوی تر کرد بە سەری باوکی واش

لەمە دەکەم، تـــــــۆ جـــــــارێ بـــــــا بـــــــۆم ڕابوەســـــــتێت".
کوێخا دەستی وا بە قایمی دا بە سنگیدا، خەریک بوو لە وڵاخەکەی بەر بێتە خوارەوە و گوتی: "ئێ؟ ئێستا خۆی دەبینێت و ئەم خەڵکە ناپیاوەش حاڵی خۆیان دەبینن، بزانە چییان بەسەر دەهێنم، کوێخا تا بەیانی نە نانی خوارد و نە ئاوی خواردەوە و نە قسەی لەگەڵ کەس کرد، لە هەر چوار ژنەکانیشیدا و لە داخاندا و لە دوو-سێ کەسی تریشیدا.

بەیانی زوو ناردی بە شوێن چەتەکانیدا، کە زۆر بووبوون و لە سەد کەس زیاتر بوون، تفەنگیشی بۆ هەموویان کڕیبوو. بۆ ڕۆژی دوایی لەگەڵ چەتەکانی دانیشت و دەرکی ژووریان لەسەر خۆیان داخست و کەوتنە تەگبیر و پیلانگێڕان کە چی لە شاخەوان بکەن؟ سەرکردەی چەتەکان گوتی:

– با دیسانماڵەکەی بسوتێنین.

– ناتوانین، دوو-سێ سەگی هاری هەیە نازانم چ بێشەرەفیک بۆی هێناوە، هەر بە پێوە خەڵک دەدەن بە ئەرزدا و خەڵک دەخۆن، ئەوەندە هارن!

– (چەتەیەکی تر) باشە جارێ با ڕابوەستین و بۆ چەند ڕۆژێک هیچ نەکەین، تاوەکو دڵنیا دەبین ئینجا بیر لەوە دەکەینەوە کە دەرمانی بێهۆشی بدەینە سەگەکانی کە خواردیان و بێهۆش بوون، ئینجا دەچین نەوت دەکەین بە ماڵەکەیدا، بەڵام ئەم جارە ناهێڵین یەکێکیان بە ساغی بێتە دەرەوە.

– (چەتەیەکی تر) نا با منداڵەکانی بڕفێنین، دوایی پێی دەڵێین یان ئەو خانووە چۆڵ دەکەیت و لەم دێیە نامێنیت، یان منداڵەکانت دەکوژین.

- (چەتەیەکی تر) نا... نا... بۆ خاتری خوا منداڵی فەقیری تێمەخەن، خۆیشمان منداڵمان هەیە، کەسمان حەز دەکەین کەسێک وا لە منداڵەکانمان بکات؟

کوێخا گوروون لەپڕ دەستی هەڵبڕی و گوتی:

- ئێوە چاوتان لەو ئەنگوستیلە زلەی دەستی هەبوو، زۆر ئەنگوستیلەیەکی سەیروسەمەرە بوو، وەکو سەروکەلەی مرۆڤ وا بوو، لەسەر شێوەی کەللەسەری مرۆڤ دروست کرابوو، هەمووشی ئاڵتوون بوو.

کوێخا پەنجەی هەڵبڕی و بڕۆی بردە سەرەوە، چاوی چەند جارێک ترووکاند و گوتی:

- تۆ بڵێیت ئەم جادوو و سیحر و بەڵایە هیی ئەو ئەنگوستیلەیە بێت؟ دەبێت هەرچۆنێک بێت ئەو ئەنگوستیلەیەی لێ بدزین.

- ئینجا چۆنچۆنی لێی بدزین؟

- ئێوە ڕابوەستن تاوەکو دوو ڕۆژی تر، بزانین من چ پیلانێکی بۆ دادەنێم، ئەوسا دەزانن چی دەکەم.

ئیتر ئەوە کوێخا گوروون و چەتەکانی ئەو ڕۆژە و ئەو شەوەش هەر سەرقاڵی پیلاندانان بوون بۆ لەناوبردنی شاخەوان و ماڵ و خانووی.

ئەو شەوە و دوو شەوی دیکەش چەتەکانی هەر لە لای مانەوە تاوەکو گەیشتنە وەک خۆیان گڵاو.

شاخەوانیش لەگەڵ خانوو و ماڵەکەی ڕاهات و دڵی کرایەوە. دڵی خۆش بوو و زووزووش دێوەکەی دڵسۆزی کۆ دەبووەوە و دەکەوتنە تەگبیر و نەخشەکێشان بۆ خەڵکی دێیەکە و ئاوەدانکردنەوەی ماڵ و خانووی ڕووخاویان و کردنەوەی دوکان و

بـــــازاڕ بۆیـــــان، پۆشـــــتەکردنیان و کەموکــــوڕی و داخـــــوازی و جێبەجێکردنیان.

خەڵکی دێیەکە ئیتر هەمیشە لە خوا دەپاڕانەوە تەمەنی شاخەوان درێژ بکات و ئاگای لێ بێت و دوژمن و هەرچی ڕقی لە شاخەوانە شەرمەزار و ڕیسوا بکات.

دەی بەرە بەرە شاخەوان بە دێوەی هاوڕێی خۆشەویستی گوت: "چەند خانووی بچووکی تریش لە دەوروبەری ماڵەکەی دروست بکات و نیازی بوو دوایی هەر دێیەکەش بگوازێتەوە لای خۆی و هەمووی ئاوەدان بکاتەوە.

شاخەوان کەوتە بیرکردنەوە لە زۆر شت تا بیانکات بۆ خۆی و بۆ خەڵکی دێیەکەش وەکو گەرماوی گشتیی دروستکردن بۆ خۆشتن و پاکوتەمیزی، هەروەها بیری لەوەش کردەوە لە شار شوێنێک هەیە منداڵ فێری نووسین و خوێندن دەکەن پێی دەڵێن مەکتەب، ئەی بۆ ئەویش شتێکی وا بۆ منداڵی دێیەکەی و بۆ منداڵەکانی خۆیشی دروست نەکات؟ بۆ منداڵیان وا دواکەوتوو بن؟ با وا بکات ئەوانیش فێری ئەو خوێندنە ببن، ئیتر هەموو ڕۆژێک شاخەوان بیری لە شتێکی تازە دەکردەوە.

کوێخا گوروونیش لەسەر هەمان حاڵی دزی و چەتەیی و ڕێگرتن و تاڵانیی خەڵکدا بوو، هەر بە کیسە و گوێنی پارەیان بۆ دەگوێزایەوە ناو خانوو، بۆ ناو سندوقە داخراوەکانی، بەڵام خەم و خەفەتی هەرە گەورەشی شاخەوان و کردەوەی شاخەوان بوو، تاوەکو ڕۆژێک کە ویستی پیلانەکەی بگێڕێت و بەڵایەک بەسەر شاخەواندا بهێنێت.

کوێخا گوروون بە دزییەوە دەستی کرد بە دانانی پیلانە گڵاوەکەی، وەڵام و نامەی نارد بۆ هەندێک ئاشنای لە شار، ئەوان وەک ئێستا

حکومەتی وا نەبوون، ئەوسا والی و دەستەوپێوەندەی حوکمیان دەکرد و دەسەڵاتیان لە دەستدا بوو، یادگاریی ئیش و کار بوون.

زۆر لە دەست و پێوەند و نزیکەکانی والی و حاکمی ئەو وڵاتە دەستبڕ و کەڵەکچی و تالانکەر و لرفلێدەر بوون، بۆیە کوێخا گوروون لەگەڵ ئەو گرووپ و تاقمە ئاشنایەتیی پەیدا کردبوو، کاتێک کە دزی و ڕێگری و تالانییان دەکرد، ئەوانەی سەر بە حوکم بوون، پشتیان دەگرتن و نەیاندەهێشت تووشی زیندان و سزا ببن، بەتایبەتی کە چەتەیەکی کوێخا گوروون بگیرایە، ئیتر کوێخاش دەبوو لەوە دەستکەوتیان پێ بدات، بەو جۆرە پشتی یەکترییان دەگرت و هەموو لایەکیان لەو دەستبڕی و تالانکارییانە دەوڵەمەند بووبوون.

لە ترسی ئەوەی ئەو هەموو دەوڵەت و سامانەی کە لە خەڵکی هەژار و فەقیریان دەدزی لە کیسیان نەچێت، بۆیە هەر زوو کوێخا گوروون نامەی بۆ ئاشناکانی لە ناو شار نارد و پێی گوتن: "بە پەلە فریامان بکەون، چونکە جادووگەرێک پەیدا بووە لە خەڵکی دێیەکەی ئێمەیە، دەڵێن ئەنگوستیلەیەکی دەست کەوتووە کە هەر بیسوورێنێتەوە بە چەپڵەیەک کۆشکێکی بۆ دروست دەبێت و ئەوەتا دێی بۆ لادێیەکان ئاوەدان کردووەتەوە، شەو و ڕۆژ خێر و بەرەکەت و خواردن و جلیان بەسەردا دابەش دەکات، بەینێکی تر وا بکات خەڵک ئەو دەکەن بە والی و گەورەی خۆیان و متمانە بە کەسی تر ناکەن".

کوێخا گوروون دوو ئەوەندەی تریش قسەی خراپی داخی دڵی ڕەشی خۆی لە نامەکەدا ڕیز کرد و بۆ ئاشنا و دەسەڵاتدارەکانی نارد، ئەوانیش بە گەیشتنی نامەکە بوو بە چرپە چرپیان و کەوتنە پیلاندانان تا فێڵ لە شاخەوان بکەن و بنێرن بە دوایدا، گوایە والی

ناردوویەتی بە دوایدا تا خەڵاتی بکات و پیرۆزبایی لێ بکات و زەماوەند و شایی بۆ بگێڕێت، چونکە ئەو پیاوە باشە کە وا دێهاتە کەلاوە کۆن و فەقیرەی وا بەم زوانە ئاوەدان کردووەتەوە و هەر خەریکی دامەزراندن و خۆشیی ژیانی خەڵکەکەیە.

لە کۆتاییدا دەعوەتی والی بۆ شاخەوان هات، لەگەڵ نامەیەکی ستایش و پیاهەڵدان و قسەی باش، شاخەوان دڵی خۆش بوو و گوتی: "دیارە پیاوچاک ماون لەم دنیایەدا کە بیر لە کردەوەی باش و خێر و خۆشی بۆ میللەت و هەژاران بکەنەوە، ئەوەتا والی دەعوەتنامەی بۆ ناردووم، منیش دەبێت بڕۆم و دیاریی چاکیشیان بۆ ببەم".

سەرگوڵی ژنی شاخەوان ژنێکی ئێسکسووکی عاقڵ بوو، زۆر بەحورمەت و بەڕەحم بوو، هەر خەریکی منداڵەکانی بوو، منداڵی خەڵکیش وەکو منداڵی خۆی خۆش دەویستن زۆریش شاخەوانی مێردی خۆش دەویست، هەروەها شاخەوانیش ئاشقی ژنەکەی بوو و ڕێزی لێ دەگرت.

سەرگوڵ لە شاخەوان هاتە پێشەوە و بە ئەسپایی پێی گوت:

- ئەرێ تۆ بڵێیت ئەمە فێڵ نەبێت؟ ئەمە کەین و بەین و پلانی کوێخا گورروونی ئاگرتێبەربوو نەبێت؟

- نەخێر ئەوە تۆ چی دەڵێیت؟ کوێخا گورروونی چی و حاڵی چی! ئەوەتا مۆری والی بە کاغەز و نامەکەوەیە.

- ئێ بڕوام پێ مەکە، بە خوا زۆر دەترسم ئەمە پیلان بێت.

- گوێ مەدەرێ خوامان هەیە.

شاخەوان نەیدەتوانی ئەو نهێنییە بۆ ژنە خۆشەویستەکەی ئاشکرا بکات و باسی دێوەکەی هاوڕێی بۆ بکات، چونکە شاخەوان دێوەکەی

هەبوو، بۆیە زۆر دڵنیا بوو و لێشی نەدەترسا. شاخەوان بە تەنها چووە ژوورەکەی خۆی و دەرکی لەسەر خۆی داخست، ئەنگوستیلەکەی لە دەستیدا سوڕاندەوە و دێوەکە لە بەردەمیدا هەڵبەزی و گوتی: "فەرموو قوربان ئەمر بکە بەسەر سەر و بەسەر چاو".

شاخەوان سوپاسی کرد و هەواڵی پرسی و گوتی: "کاتێک ناتبینم زۆرت بیر دەکەم، بەڵام ئەوەتا خۆت ئاگاداریت سەرم زۆر قاڵە و هەر خەریکی ئیشوکاری خەڵکم"، هەر بە پێکەنینەوە گوتی: "خۆت ئاگاداری چونکە خۆت هەموو ئیشەکانیان بۆ دەکەیت، ئەگینا تۆ نەبیت من دەسەڵاتم چییە؟ من لە کوێ دەتوانم ئەو کارانە بکەم، لەبەر ئەوە دەبێت هەر سوپاسی تۆ بکەم و هەموومان هەر مەمنوونی تۆ بین".

دێوەکە کە وەک هاودەم و هاوڕێی شاخەوانی لێ هاتبوو سەری بۆ شاخەوان دانەواند و گوتی: "قوربان تۆ هەر ئەمر بکە سەرم پێوە نییە بۆت".

شاخەوان هەناسەیەکی هەڵکێشا و گوتی: "نامەی والیم بۆ هاتووە دەعوەتی کردووم تاوەکو سوپاسم بکات و ئاهەنگم بۆ بگێڕێت، بەڵام هەندێک کەوتمە مەراقەوە نەوەکو کوێخا گوروونەکەی باسم بۆ کردیت کە زۆر ڕقی لێمە، نەوەکو لەگەڵ ئاشنا دزەکانیدا پیلانێکیان بۆ دانابم؟!"

دێوەکە کەمێک ڕاوەستا و چاوە گەورە و زەقەکانی بەملا و بەولادا گێڕا و دەستە گەورە پانەکانی بە سەر و ڕیش و قژی خۆیدا هێنا، بە دەنگە گەورە زلەکەیەوە گوتی:

- قوربان وەڵڵا منیش کەوتمە مەراقەوە، دەترسم ئەمە فێڵ بێت، بۆچی قەت لەوەوپێش ئەو پیاوە گەورانە تۆیان نەناسیوە؟"

- نا بابە، ئێمەی هەژار و دڵپاک و ساویلکە کە هەر خەریکی زەویکێڵان و کشتوکاڵ بووین، تەنانەت ئەوان لە کوێش ناوی دێیەکەمانیان دەزانن، ئاخۆ چۆنە و لە کوێیە تاوەکو من بناسن.

- بە داخەوە من توانای ئەوەم نییە بزانم ڕاست دەکەن یان ئەوە پیلانە، ئەو کارە هەر خوای گەورە دەیزانێت، بەڵام من دەتوانم لەگەڵتدا بێم و ئاگام لێت بێت، چونکە کەسیش نامبینێت، لەبەر ئەوە من هەر لە لای شان و پشتت ڕادەوەستم و کەس ناتوانێت هیچت لێ بکات، ئەوەی زیانت پێ بگەیەنێت چاوی هەڵدەکۆڵم، بەڵام دەبێت زۆر ئاگات لە ئەنگوستیلەکەت بێت، چونکە کە بردیانیت، ئیتر من ناتوانم هیچت بۆ بکەم و دەبمە خزمەتکاری ئەو کەسەی ئەنگوستیلەکە دەبات، حەز بکەم یان حەز نەکەم، دیارە حەز ناکەم پیاو و خزمەتکاری کەسی تر بم لەم دنیایە لە تۆ زیاتر، چونکە زۆرم تۆ خۆش دەوێیت و سەرم لەسەر تۆ دادەنێم، بەڵام من چارەنووسم بەستراوە بەو ئەنگوستیلەیەوە.

- دەڵێیت چی نەچم؟

- دەترسم ئەوسا بڵێن ناردوویانە بیگرن، چونکە بە قسەی والیی نەکردووە و فەرمانی شکاندووە.

شاخەوان و دێوەکە هەر وا دەهاتن و دەچوون و کەوتنە گێژاو و مەراقەوە.

دوای دوو ڕۆژ، لە کۆتاییدا شاخەوان ناچار بوو بە دەست و دیارییەکی زۆرەوە بکەوێتە ڕێ بەرەو لای والی لەگەڵ چەند کەسێکی دڵسۆز و ئاشنا و خزمی خۆی کە ئەوانیش دەترسان ئەو چەتە و دز و تاڵانکەرانە شتێک لە شاخەوان بکەن، دیارە دێوەش هەر لە پشت

شـــاخەوانەوە دەڕۆیشـــت و هەموویـــانی دەبینـــی، بەڵام کەس ئەوی نەدەبینی.

چـوار ڕۆژ بە ڕێـوە بـوون، چـونکە بە وڵاخ دەڕۆیشـتن. تـاوەکو گەیشتنە شارە گەورەکەی والی، کە دەزگای حکومەتی ئەو کاتەی لـێ بـوو، ئەوانەش کە ئاشـنای کوێخـا گـوروون بـوون، چەنـدین زەلام و وڵاخیـان ناردبوو بەپیر شـاخەوان و هاوڕێکانیەوە، تـاوەکو شـوێن و جێگەیان نیشان بدەن و ببەنە لای والی. کاتێک شـەو گەیشـتن، پێیـان گـوتن: "ئەمشـەو پشـوو بـدەن. دوای بەیـانی، بۆ نیـوەڕۆ دەبێت بچـنە خزمەت والی" بەو بیانووەوە بردیاننە شوێنێک تاوەکو بنوون.

چەتەکــان و هاوڕێکــانی کوێخــا گــوروون کەوتبــوونە چــالاکی و پرتەپـرت، سـەرنجدانی جـل و دەسـت و پلـی شـاخەوان و زوو زووش خەبەریـان دەدا بە یەکتری کە ئەنگوستیلەکەی شـتێکی سەرسـوڕهێنەرە، کوێخـا گـوروونیش کە لە شـوێنێکی تـر دانیشـتبوو، ڕێ و شـوێنی بـۆ گرووپەکەی دادەنا، بەڵام خۆی پیشانی شاخەوان نەدەدا.

هەرچۆنێک بێت شاخەوان و هاوڕێکانی سـەریان نـابوو بە یەکەوە لەتاو ئەو فێڵبازانە خەو نەدەچووە چاویان.

شـــــاخەوان بە بیـــــانووی دەستتشـــــتنەوە چـــــووە پەنـــــایەک و ئەنگوستیلەکەی سوڕاندەوە و دێوەکە لە بەردەمیدا هەڵبەزی و ئامـادە بوو و هەردوو دەستی نایە سەر سەری خۆی و سەری بۆ شـاخەوان دانەواند و گوتی: "ئەمر بفەرموو قوربان؟"

شاخەوان بە چرپە لێی چووە پێشـەوە و گـوتی: "هەمـوو سـەیری ئەنگوسـتیلەکەیان دەکـرد، تـۆ بڵێیـت کردەوەیەکـی خراپمـان لەگەڵ نەکەن؟ تۆ بڵێیت نهێنیی ئەم ئەنگوستیلەیەیان زانیبێت؟"

دێوەکە سەری نایە پەنا گوێی شاخەوان و گوتی: "خەمت نەبێت چاری ئەوەم کردووە"، دێوەکە بە زەردەخەنەوە دەستی دا بە یەکدا و بە ئەسپایی گوتی: "ئادەی زوو بکەن".

شاخەوان هەر ئەوەندەی زانی دەستێک جلی تازە لەگەڵ جلی ژێرەوە و پێڵاو و جووتێک گۆرەوی کە بە جوانی خرابوونە کیسە و توورەکەیەکی پاک و جوانەوە، خرانە بەردەم شاخەوان.

دێوەکە بە چرپەوە بە شاخەوانی گوت: "برۆ ئەم جلانە لەبەر بکە، لە شەرواڵەکەدا گیرفانێکی زۆر قایمی تێدا دروست کراوە بۆ ئەنگوستیلەکەت تا بیخیتە ئەو گیرفانەتەوە، کە ئیشت بە من هەبوو دەست بخەرە گیرفانەکەتەوە و هەر زوو ئەنگوستیلەکە دەچێتە پەنجەتەوە، پاشان بیسوڕێنە تاوەکو گورج لە بەردەمتدا هەڵدەقوڵێم".

دێوەکە دەستی برد بۆ باخەڵی خۆی و ئەنگوستیلەیەکی وەک و ئەوەی دەستی شاخەوانی دەرهێنا و گوتی: " کاتێک دەچیتە لایان ئەنگوستیلە ڕاستەقینەکەت بخەرە ئەو گیرفانەتەوە و ئەم درۆزنە بکەرە دەستت"، شاخەوان سەری سوڕما و حەپەسا لەم تەگبیرە چاکەی دێوەکە، هەروەها سەریشی لەوە سوڕما ئەنگوستیلەکە هەر عەینی ڕاستییەکەی دەستیەتی.

شاخەوان سوپاسی دێوەکەی خۆیٚ کرد و گوتی: "هەر بژیت بۆ خۆت و تەگبیرت، ئێستا بۆمان دەردەکەوێت ئەم بانگکردنەم لەبەر چییە، بێگومان ئێستا خەیاڵیان لە ئەنگوستیلەکە داوە".

دێوەکە بە زەردەخەنەیەکی خۆشەوە گوتی: "ئیتر برۆ خوات لەگەڵ بێت، منیش وا لە تەنیشتتەوەم هیچ خەمت نەبێت"، دێوەکە ون بوو و دیار نەما. شاخەوانیش چوو بە پەلە جلە تازەکانی لەبەر کرد

و ئەنگوستیلە ڕاستەکەی خستە ئەو گیرفانەوە کە دێوەکە پێی گوتبوو، ئەنگوستیلە درۆزنەکەشی کردە پەنجەیەوە.

دوای چاییخواردنی بەیانی، پیلانگێڕە ئاشناکانی کوێخا گوروون هاتن و بە شاخەوانیان گوت: "دەی با بڕۆین بۆ خزمەت والی، جەنابی چاوەڕێت دەکات"، شاخەوان و هاوڕێکانی شوێنیان کەوتن و ڕۆیشتن بۆ شوێنێکی زۆر دووری چەند سەعاتی. گەیشتنە شوێنێک و بە شاخەوانیان گوت: "فەرموون دابەزن کەمێک پشوو بدەن، چونکە وەزیر و پیاوە گەورەکان لێرە چاوەڕێتان دەکەن تاوەکو پێکەوە بچن بۆ لای جەنابی والی".

ئەوانیش دابەزین و شوێنیان کەوتن، شاخەوان لە دڵی خۆیدا گوتی: "دەبێت ئەمانە چییان بە دەستەوە بێت؟ ئێمەیان لە چەند شوێن دانا و دابەزاند!" ناچار شاخەوان و هاوڕێکانی چوونە ژوورێک کە سەیر دەکەن کۆمەڵێک لەو خەڵکە فێڵباز و خۆپەرستە دانیشتوون و هەر بە سەر و دیمەن و شکڵیاندا دەردەکەون چین و چەند لە دەستبڕ و فێڵباز و دزەگەورەکان دەچن.

شاخەوان سڵاوی کرد و دانیشت، ئەوانیش بەخێرهاتنیان کرد و گوتیان: "سەعاتێکی تر لە خزمەت والیدا دەبین، زۆر بە پەلە چاوەڕێت دەکات، شاخەوان سوپاسی کردن و گوتی: "ئەوە نییە منیش هاتم و حەز دەکەم جەنابی والی ببینم".

شاخەوان هەر دانیشت و دانەنیشت، یەکێک لە دانیشتوان کە لەوە دەچوو لە هەموویان گەورەتر بێت، سەیرێکی دەستی شاخەوانی کرد و گوتی: "یا خوا پیرۆزت بێت، ئەمە ئەم ئەنگوستیلە جوانەت لە کوێ کڕیوە و چۆنچۆنی دەستت کەوتووە؟! ئەگەر لەوە ببوایە دەمکڕی".

شاخەوان کە دەیزانی نیازیان چییە، خۆی گورج کرد و بێ ئەوەی بشڵەژێت بە دڵێکی پاکەوە گوتی: "سوپاست دەکەم، ئەم ئەنگوستیلەیە لە باب و باپیرە فەورەوە بۆم ماوەتەوە، باوک و باپیریشمان هەر هەڵیانگرتووەتەوە و دڵیان نەهاتووە بیفەوتێنن، ئێستا من دەرمهێناوە و کردوومەتە دەستم وەک یادگارییەکی پیرۆز".

دیسان هەمان کەس کە یەکێک بوو لە وەزیرەکانی والی، گوتی: "بەڕاستی جوانە، ئەمە دیارە کار و پیشەی زۆر زۆر کۆنە، دوایی کە چووینە لای جەنابی والی، لێت وەردەگرین تاوەکو ئێمەش لە سەری دروست بکەینەوە، شتێکی زۆر نایابە".

شاخەوان گوتی: "باشە بەسەرچاو، ئێوە دەتوانن لای وەستا و زەڕەنگەر هەر لەم شێوەیە بۆ خۆتانی دروست بکەنەوە".

شاخەوان لە دڵی خۆیدا گوتی: "ئەها نەمگوت ئەمە هەمووی پیلانە و مەسەلەکە تەنها ئەنگوستیلەکەیە، شاخەوان لەژێرەوە پێکەنینی دەهات و لە دڵی خۆیدا گوتی: "قوڕبەسەرتان، ئێستا دەبینن چیتان بەسەر دێت".

وەزیری ساختەبازیش لە دڵی خۆیدا گوتی: "ئینجا ئەمە ئەگەر ئەنگوستیلەکەی وەکو گوروون دەڵیت هەمووی جادووە، چۆن وا بە ئاسانی دەڵێت باشە پێتان دەدەم بڕۆن لێی دروست بکەن".

ئینجا بوو بە چرپەچرپ لەگەڵ گرووپەکەی و بوو بە قسە و باسیان کە ئەمە چۆن شاخەوان دەڵیت باشە ئەنگوستیلەکە بەرن لەسەری دروست بکەنەوە بۆ خۆتان، ئەگەر ئەنگوستیلەکەی جادووگەرانە بێت! تا وایان لێ هات هەندێکیان دەستیان کرد بە جنێودانی کوێخا گوروون و گوتیان: خەریکە قسەکانی هەمووی

دەبێتە درۆ، هەندێکی تریان گوتیان دە جارێ با بگەینە خزمەتی والی، ڕەنگە ئێستا بە درۆ وامان پێ بڵێت و لای والی شتێکی تر بڵێت".

لە کۆتاییدا گەیشتنە لای والی، والی پیاوێکی چوارشانە بوو، جلی جوان و ڕەنگاوڕەنگی لە بەردا بوو، کڵاوێکی بەرزی لە سەردا بوو، بە چەندەها نقێم و ئاڵتوون ڕازابووە و لەسەر کورسییەکی گەورە و پان بە دۆشەک و سەرینی جوان و ڕازاوەوە دانیشتبوو، خەڵکەکەش لەسەر زەوی لە دەوری دانیشتبوون.

شاخەوان لەگەڵ هاوڕێکانیدا و ئەوانەی هێنابوویان، چوونە ژوورەوە و یەکێک لەوانە چوو بۆ لای والی و سەری بۆ نزم کرد و گوتی: "قوربان ئەوە ئەو پیاوە هاتووە کە دەیانگوت: دێهاتی ئاوەدان کردووەتەوە و یارمەتیی خەڵکی هەژار دەدات، تۆ فەرمووت بوو دەتەوێت بیبینیت"، والی کە پیاوێکی ژیر بوو، گوتی: "با بێت".

شاخەوان گەیشتە بەردەم والی و سڵاوێکی کرد و سەری بۆ دانەواند و گوتی: "قوربان وا هاتوومەتە خزمەتت".

والی گوتی: "بە خێر هاتیت، وەرە لامەوە دابنیشە، هەروەها ئەوانەی لەگەڵیشتدا هاتوون با بێن".

شاخەوان و ئەوانەی لەگەڵی بوون بەسەر دانەواندن و حورمەتێکی زۆرەوە چوون لە بەردەم کورسییەکەی والیدا دانیشتن، والی بانگی کردە زەلامەکانی بە زووترین کات نان و خواردن بۆ شاخەوان و هاوەڵەکانی ئامادە بکەن.

ئەوانیش خێرا چوون بە لای خواردنەکانەوە و والی بە شاخەوانی گوت: "من حەزم کرد بتبینم، ئەگەرچی وەزیرەکەم و ئەوانەی هاتبوون بە دواتدا وا باسی تۆیان بۆ گێڕامەوە کە لە قسەکانیاندا دەرکەوت کە چەندیان ڕق لێتە و حەز دەکەن لەناوت بەرن بە هۆی

ئەو چاکە و ئیشانەی بۆ هەژار و بێدەسەڵاتەکانت کردووە. من ئەوانە دەناسم کە چین، بۆیە گوتم بنێرن با بێتە لام بۆ ئەوەی وا بزانن من لەجیاتی پیاوەتی و چاکەی تۆ، شتێکت بەسەر دەهێنم، بەڵام بە پێچەوانەوە من زۆر دڵخۆش بووم بە باسی کردەوەکانت و حەزم کرد بێیت بۆ لام تاوەکو سەرقاڵیان بکەم بەم هاتن و چوونەت و ئیتر ماوەیان نەبێت بەڵایەکت بەسەردا بهێنن".

شاخەوان سەری بۆ والی دانەواند و گوتی: "قوربان من زۆر سوپاست دەکەم، من مرۆڤێکم دڵم پاکە و شارەزای فرتوفێڵ نیم و لە ڕاستیی ساغی، زیاتر هیچی تر نازانم".

وەزیرە فێڵبازەکە و کومەڵەکەیان، کە لە دوورەوە بینییان والی پێدەکەنێت لەگەڵ شاخەوان و قسەی لەگەڵدا دەکات، خەریک بوو شەق بەرن و بە ماتی و بە داخەوە بە یەکترییان دەگوت: "ئەوە چییە! بزانین بوو بە عەزیز و خۆشەویستی والی، ئێمە وامان دەزانی لەبەر ئەوەی باسی جادوو و کردەوەکانیمان بۆ والی گێڕاوەتەوە، ئێستا دەستبەجێ زیندانی دەکات و ئەنگوستیلەی لە دەست دەردەهێنێت و دەیداتە بەر شەق و زلە، کەچی بزانە چۆن بەدەمیەوە پێدەکەنێت!".

یەک-دوانێکیان تووڕە بوون، گوتیان: وەڵا ئێستا دەچینە سەر کوێخا گوروون و حەشری پێ دەکەین، ئەمە هەمووی تەگبیری ئەو بوو، ئەگینا ئەمەی بۆچی بوو!؟ هاتنە لای والی بۆچی بوو؟! خۆمان دوایی هێرشمان دەکردە سەری و یان لە ڕێگەوبانێکدا ڕێگەمان پێ دەگرت و دەمانکوشت و ئەنگوستیلەکەمان لێ دەسەند و ماڵیشمان تاڵان دەکرد.

ئەوی تریشیان گوتی: "دە ئێوە جارێ وا خۆتان تووڕە مەکەن و مەیکەن بە هەرا، خۆ سبەینێ یان دوو سبەی دەگەڕێتەوە، ئەوسا چەتەکان دەنێرین لە ڕێگە بزانن چی بەسەر دەهێنن، لە بەرچاوی

والیـیش زۆر بەخێرهـاتنی دەکەیـن و ڕووی خۆمـانی لەگەڵ خـۆش دەکەیـن"، ئیتـر ئەو تـاقمە هەر دەسـتیان دەدا بە دەسـتدا و شـپرزە بووبـوون و خەریـک بـوون لێـک بـنەوە لە داخـی شـاخەوان و ئەنگوستیلەکەی.

کوێخـا گـوروونیش لە مـاڵی ئاشـنایەکی خـۆی شـاردبووەوە و تەگبیری لەگەڵ هاوبەشـەکانیدا دەکرد کە چی بکەن، ئەوانیش باسی والییان بۆ دەگێڕایەوە کە چۆن ڕێز و حورمەتی لە شـاخەوان گرتووە لەجیـاتی شـەق و تێهەڵـدان و زینـدانیکردن، لە داخانـدا نـوقمی گـۆمی خەفەت و داخ بـوو، بە پەلە هـاتبوون تـا ئەو بـاس و خواسـە بگەیەننە گوروون.

شـەوێ والـی فەرمـانی دا تیپـی گـۆرانیبێژ و مۆسـیقا و سـەما ئامـادەی ئەو ئـاهەنگە بـوون کە بۆ شـاخەوان سـاز کـرا، تـا درەنگـانی شـەو سـەما و مۆسـیقا و زەماوەنـد و گـۆرانی و بەزم بـوو، نـان و سـفرەی چاکیـان ڕیـز کـرد بـۆ شـاخەوان و ئاوەڵەکـانی لە ئاخریـدا کە خەریک بوو ئیتـر شـەو درەنـگ دەبـوو، والـی شـاخەوانی بانـگ کـرد و مەدالیایەکی زۆر بەبەهای بە سینگەوە کرد.

لەنـاو ئەو خەڵـکە زۆرەدا کە سـەدان کەس دەبـوون، دەسـتی شاخەوانی گـرت و بەرزی کـردەوە و ڕووی کـردە خەڵکەکە و گـوتی: "چاوتـان لەم پیـاوە کـوردە ئـازا و بەغیـرەت و ڕەوشـت و خـوو و جـوانەیە، زۆر یـارمەتیی هەژاران دەدات و دێهـات و مـاڵی بـۆ خەڵکی گوندنشین و هەژار ئاوەدان کردووەتەوە و زۆر یـارمەتیی لێقەومـاوان دەدات و بەردەوامە لەسـەر کـاری خێر. هەق وایە هەمـوو بەرپرسـێک بەپێـی توانـای خـۆی چـاو لە چاکەکـانی ئەم پیـاوە بکـات، نەک هەر خەریکـی پڕکردنـی گیرفـانی خـۆی بێـت، بە هەزار جـۆر ناپـاکی و

دەستبڕی و دزی و بەرتیلخواردن و زەوتکردنی ماڵ و موڵکی هەژاران خۆیان دەوڵەمەند بکەن و هەر خەمی خۆیان بێت و گوێ نەدەنە خەڵک و لێقەوماوان"، والی جارێکی تر دەستی دا بە پشتی شاخەواندا و گوتی: "جارێکی تریش هەر بژیت، ئەم پیاوە کوردە چاکە و هیوادارم نموونەی زۆر بێت".

والی خۆی پیاوێکی باش بوو، بەڵام دەوروبەر و هەندێک لە وەزیرەکانی پیاوی خۆپەرست و لە چەشنی کوێخا گوروون بوون، والی زۆر جار تووڕە دەبوو و هەندێکیانی لەسەر کارەکانیان دەردەکرد و خەڵکی تری دەهێنا، بەڵام زۆر لەوانیش وەکو ئەوانەی پێشوویان دەبوونە هاوبەش و ئاشنای گوروون و پیاوی وەک ئەو پاشان زۆر خراپ دەردەچوون.

جا لەبەر ئەوەی والی لە نیازی ئەو کەسانە شارەزا بوو، کە ئەوان ئامادەن هەموو خراپەیەک بکەن بۆ قازانجی خۆیان، بۆیە هەندێک پاسەوانی لەگەڵ شاخەوان و هاوڕێکانی نارد و بە گەرمی بەڕێی کرد و خواحافیزیی لێ کردن.

کوێخا گوروون و پیاوخراپەکانیش کە خەریکی پلانگێڕانی خۆیان بوون و زانییان والی تاوەکو کوێ پاسەوان لەگەڵ شاخەوان دەنێرێت، ئیتر لەوێشەوە شاخەوان دەگەیشتە وڵاتی خۆی و ڕێگەوبانی ئەو ناوچەیە شارەزا بوو، چونکە ئیتر سنوور و شار و دێهاتی کوردستان دەستی پێ دەکرد و بەرەو کفری و کەلار و خانەقین و دوزخورماتوو و کەرکووک دەڕۆیشتن، بۆیە کوێخا گوروون و چەتەکانیشی لە ناو ئەو شاخوداخ و ئەشکەوتانە کەوتنە چاوەڕێکردنی.

کاتێک شاخەوان گەیشتە ئەو شوێنەی کە پاسەوانەکانی والی خواحافیزییان لە خۆی و هاڕێکانی کرد، هەر دوای ڕۆیشتنی ئەوان شاخەوان چووە پەنایەک و دەستی خستە گیرفانەکەیەوە و هەر زوو ئەنگوستیلەکەی کە لە شوێنێکی زۆر پتەو و قایم پارێزرابوو، گورج کەوتە پەنجەی شاخەوانەوە و ئەویش هەر لە ناو گیرفانەکەیدا ئەنگوستیلەکەی سوڕاندەوە و دێوەکەی هاوڕێی لە بەردەمیدا هەڵبەزی و هەردوو دەستی خستە سەر سەری خۆی و گوتی: "قوربان ئەمر بفەرموو بەسەر سەر و هەردوو چاو".

شاخەوان چاک و چۆنیی لەگەڵ کرد و گوتی: "خۆ ئاگات لێیە ئەوانەی لەگەڵمان هاتبوون ئیتر بەجێیان هێشتین، ئیتر دەبێت خۆمان ئاگامان لە خۆمان بێت، کاریان ڕاست بێت ئەوە چوار شەو و چوار ڕۆژە لەگەڵماندا لە ڕێگەدان".

شاخەوان چاوی بڕیە دێوەکە و گوتی: "بێگومان ئێستا کوێخا گورروون و چەتەکانی لەم دەوروپشتە خۆیان مات داوە بۆمان، دەبێت ئاگامان لە خۆمان بێت"، دێوەکە سەری بۆ دانەواند و گوتی: "خەمت نەبێت خوا گەورەیە، ئێستا خۆم دەزانم چییان پێ دەکەم"، دێوەکە سەیرێکی شاخەوانی کرد و بە زەردەخەنەیەکی خۆش و دڵسۆزانەوە گوتی: "هەرچییەکەم لە دەست بێت پێیان دەکەم، بەڵام کوشتن نا، چونکە بۆم نییە کەس بکوژم".

شاخەوان وەڵامی دایەوە گوتی: "نا... نا... بۆ خاتری خوا ئەوساش پێم گوتیت حەز لە ناوی کوشتن ناکەم".

دێوە سەری بۆ لەقاند و دەستە زلەکانی دا بە سنگی خۆیدا و گوتی: "خەمت نەبێت، ئەگەر پیاون ئێستا دێنە بەردەممان".

دنیا خەریک بوو تاریک دەبوو، هەروەها ساردیشی کردبوو. شاخەوان و هاوڕێکانی خۆیان پێچایەوە و حەزیان کرد هەندێک دابنیشن و سەر و چایەک بخۆنەوە لەگەڵ پارووی تێشوویان کە هێشتا پێیان مابوو، کە ئەویش بارەگای والی بۆی ئامادە کردبوون، ئەگەرچی شاخەوان پەکی لەسەر ئەو جۆرە خواردن و چاییخواردنەوەیە نەدەکەوت و دێوەکە بە یەک دەستدان لە یەک هەزار جۆر خواردن و خواردنەوەی بۆ ڕیز دەکرد، بەڵام شاخەوان حەزی نەدەکرد لە بەرچاوی ئەو هاوڕێ و کەسانەی ئەو جۆرە داوایە بکات، لەو دێوەی هاوڕێی.

لە پارووخواردن و چاییخواردنەوە تەواو بوون و ئاگری چایەکەیان کوژاندەوە و هەستانە سەرپێ. کەوتنە ڕێ بەبێ وەستان، شەو کەمێک درەنگ بووبوو، مانگ هەڵهاتبوو، ئەو دەشتودەر و شاخ و گردەی بە تیشکی زیوی جوان و دڵڕفێنی داپۆشیبوو، ئارامی و هێمنی بەو ناوەدا پەخش بووبوو.

شاخەوان و هاوڕێکانی بەدەم ڕۆشتنەوە کەوتبوونە قسە و باس و ستایشی والی و سەرزەنشت و قسە پێگوتنی کوێخا گوروون، بە جەربەزە ئاشناکانی هەندێک پێدەکەنین و هەندێک باسی سەما و زەماوەند و ئاهەنگەکەی بارەگای والییان دەکرد. ئیتر خەریک بوو وردە وردە دنیا ڕووناک دەبووەوە و ڕۆژ هەڵدەهات.

ئەو ڕۆژەشیان بردە سەر. پاشان پشوویەکیان دا و نانیان خوارد و ئالیکی وڵاخەکانیان دا، چونکە وڵاخەکانیشیان دەبوو وەکو ئەوان پشوو بدەن. دوای ئەوە کەوتنە ڕێ، دیسان بوو بە ئێوارەش و نزیک شارە شیرین و جوانەکەی کەرکووکی بووکی کوردستان بوونەوە. لەپڕ کۆمەڵێک زەلام بە دەمامکی داپۆشراوی ڕەشەوە بۆیان

دەرپەڕین و لە شوێنێک کە چاڵوچۆڵی زۆریان لێ کردبوو، تاوەکو کە تاریک داهات بکەونە ناو ئەو چاڵانەوە.

شاخەوان و هاوڕێکانی لە دەرەوە چاویان لێ بوو، یەکێک لە هاوڕێکانی کە زۆر ئازا و چاونەترس بوو، قیڕاندی و گوتی: "زەلام ئێوە کێن؟ نەیەنە پێشەوە لیمان نەخەڵەتابن ها".

کۆمەڵە چەتەکە ڕەشپۆشەکانی کوێخا گورووون بوون، هەریەکەیان لە لایەکەوە هاواری لێ کردن و گوتیان: "بە زووترین کات شاخەوان ئەنگوستیلەکەی دابنێت و بیدات بە ئێمە، ئەگینا دەستبەجێ هەمووتان کوژراون".

شاخەوان قیڕاندی و گوتی: "کوێخا ناپیاو وەرە دەرەوە، ئەوە بۆ ئەو دەمامکە ڕەشەت داوە بە ڕووتدا و خۆت شاردووەتەوە، بۆچی نازانم ئەمە هەمووی کەتنی تۆیە، هەموو پیلانە پیسەکانی تۆیە و خەریکی لە داخدا کوێر بیت، نامەردی دڵڕەش".

ئەوان لەم قسانە بوون گورووون و چەتەکانی میلی تفەنگیان ڕاکێشا و بە پەلە بەرەو پێشەوە هاتن، شاخەوان دەستی خستە گیرفانیەوە و ئەنگوستیلەکە بە گورجی چووە پەنجەیەوە و ئەنگوستیلەکەی سوڕاندەوە و بە پەلە دێوەکە هەڵبەزی لە بەردەمیدا و گوتی: "ئەمر بکە قوربان".

شاخەوان گوتی: ئەوا هاتن بۆمان، چەکیان پێیە، دەمەوێت ڕایانبوەستێنیت و دووریان بخەیتەوە لێمان"، دێوەکە سەری دانەواندەوە بۆی و گوتی: "بەسەر هەردوو چاو، دێوەکە هەردوو دەستی دا بە یەکدا و شاخەوان و هاوڕێکانی هەر ئەوەندەیان زانی یەک ڕووبار ئاوی قووڵ کەوتە بەینی ئەوان و چەتە ڕەشپۆشەکانی کوێخا گوروونەوە، بوو بە ئاو و لافاوێکی بەگوڕ.

چەتەکـان زیرەیـان کـرد و کەوتـنە هـاوار و ڕاکـردن بـۆ دواوە، هەنـدێکیان لەبەر حەپەسـان و ترسـی ئەو لافـاوە کتـوپڕە کەوتـن بە دەمدا و قاچەکانیان لە یەک ئاڵان و لە پشێوی و شپرزەیدا، بەتـایبەتی کە ئەو پۆشـاکە ڕەشـانەیان پێـوە بـوو دەم و چاویـانی داپۆشـیبوو، لەبەر ئەوە کە دەکەوتـن بە دەمـدا، تفەنـگ و خەنـجەر و ئەو شـتە ترسـناکە کوشـندانەیان لە دەسـت دەپەڕی و هەر یەکسـەر بـۆ نـاو ڕووبار و تەوژمی لافاوەکە.

هەرچۆنێک بوو تا پێیان کرا پۆشـاکە ڕەشـەکانیان بە پەلە لە سـەر و لەشیانەوە دادەماڵی و بە ڕاکردن بۆ دواوە دەگەڕانەوە، ئیتر وردە وردە لە بەرچاو گوم بوون و دیار نەمان.

شـاخەوان و هاوڕێکـانی دڵخـۆش بـوون، لەبەر ئەوەی هـاوڕێ و کەسەکانی لەگەڵ شاخەوان نەیاندەزانی ئەمە چۆن وا لەپڕ ئەو جۆگە ئاوە دروست بوو و کەوتە بەینیـان، حەپەسا بوون و شـڵەژا بوون! هەر سەیری ئاسـمانیان دەکرد و سوپاسـی خوایـان دەکرد و زانییـان کە ئەمە شـاخەوان بەهرەیەکـی زۆر گەورەی پـێ بەخشـراوە و ئەمە دیارە خوا زۆر لێی ڕازییە.

هاوڕێ و دۆستانی شـاخەوان هەرچەندە ئەوسـاش هەر خۆشـیان دەویسـت و دڵسـۆزی بـوون، بەڵام ئێسـتا زۆر بە چـاوێکی بەرز سـەیریان دەکـرد و ڕێزیـان لـێ دەنـا، بـێ ئەوەی بـوێرن پرسـی ئەم ڕووداوە بێـوێنەیەی ئەم ڕووبـار و لافـاوەی لـێ بپرسـن، یـاخود لە یەکتـری بپرسـن و لایـان وا بـوو کە شـاخەوان لای خـوای گەورە گەیشتووەتە پلەی زۆر بەرز، کە دەگاتە پلەی پیاوچاکانی خوا، چونکە هەر بۆ ئەو جۆرە خۆشەویستانەی خوا شتی وا ڕوو دەدات.

دوای دوو ڕۆژی تــر گەیشــتنە دێیەکەیــان، خەڵکــی دێــیەکە لەم دوورکەوتنەوەیەی شاخەوان و هاوڕێکانی، ئەم هەموو ڕۆژە بێخەبەر و بێــوەڵام زۆر ترســابوون و دڵیــان هەزار ختــوورەی کردبــوو و ماتەمینی دایگرتبوون، دەیانگوت: "دەترسین ئەو فێڵبازانە زەفەریان پێ بردبن و لەناویان بردبن".

بەتـایبەتی سـەرگوڵی ژنە ئـازا و جـوانەکەی شـاخەوان سـەرەڕای حاڵ و دڵتەنگیی خۆی، دڵخۆشیی خەڵک و منداڵەکانی خۆی دەدایەوە و پێی دەگوتن: نە بـابە ترسـی چـی! شـاخەوان و هاوڕێکـانی خوایـان لەگەڵە و ئێســتا بە ســەلامەتی دێــنەوە... ئــاخر ڕێــگەکە دووریشــە، ئەمسەر پێنج-شەش ڕۆژ و ئەوسەر پێنج-شـەش ڕۆژ هەر وا دەبێت، ئەوانـیش مانـدوو دەبـن و وڵاخەکانیـان کە بـار و ئەرکـی هەرە زۆر لەســەر ئەوانە، ئەوانــیش گونــاحن و بێزمــانن دەبێــت گــوێ بــدەنە ئەوانیش، وەکو ئەوان پشوو بدەن و ئالیکیان پێ بدەن.

ئەوسـا و لەو کـاتە ڕابـردووە دوورانەدا، وەکـو ئێسـتا تەلەفـۆن و بروســکە و ئەو شــتانە نەبــوو، هەروەهــا ئۆتــۆمبێلیش هێشــتا نەگەشتبووە ناوچەکانی ئەوان، بۆیە خەڵکی دێیەکە زۆر لێی بێخەبەر بــوون و نەیانــدەزانی چییــان بەســەر هــاتووە! لەبەر ئەوە کاتێــک شــاخەوان و هاوڕێکــانی گەڕانەوە بــۆ دێیەکەیــان، هەمــوو خەڵــک بـوژانەوە و دڵیـان خـۆش بـوو، بە چەپڵەلێدان و سـەڵاواتلێدان چـوون بەپیرییانەوە.

کە گەیشتن دنیا نزیک ئێوارە بـوو، ڕەشـەبا و سـەرما دەسـتی پێ کردبــوو. ســەرەتای زســتان و کۆتــایی پــاییز بــوو، هەمــوو گەڵای درەختەکــان خەریکــی وەریــن بــوون، درەختەکــان لەتــاو ڕەشــەبا و سەرما سـەریان پێکەوە نـابوو و بە یەکترییـان دەگـوت: "ئەهـا دیسـان

سەیری گڤەی ڕەشەبا بکە چۆن خۆی با دەدا و خۆی هەڵدەکێشێت بە سەرماندا، خۆ گەڵای پێوە نەهێشتین! دەزانێت بێدەسەڵاتین و دەرەقەتی نایەین و دەبێت هەر سەرمانی بۆ کز بکەین".

درەختەکانی تریش لەولاوە دەهاتنە قسە لەگەڵ درەختە دراوسێ و نزیکەکانی، دەیانگوت: "ئێمەش جارێ خۆمان بێدەنگ دەکەین با ئەم ڕەشەبا و سەرمایە بۆمان ڕابوەستێت، بزانن کە بەهار هات و سەرما و ڕەشەبا کز بوو، با بزانن ئێمە چی دەکەین و چۆن چرۆ و گەڵا جوانەکانمان هەمووی دەردەچێت و گوڵ دەکەن و دیمەن جوان دەکەین، دواییش ئەو هەموو میوە جوانە دەدەین بە خەڵک و خەڵکیش زۆر ئێمەیان خۆش دەوێت. زستان و هاوین و هەموو وەرزێک خاوەنەکانمان ئاگایان لێمانە و هێندەی منداڵەکانیان ئێمەیان خۆش دەوێت، دەبا ڕەشەبا و سەرماش بۆمان ڕابوەستن تاوەکو بەهار.

کوێخا گوروون پێش گەیشتنی شاخەوان خۆی بە دزییەوە گەیاندبووە دێیەکە و قاوی بڵاو کردبووەوە کە کوێخا گوروون چەند ڕۆژە نەخۆشە و هەر لە ماڵەوە بووە، تاوەکو شاخەوان و هاوڕێکانی وا بزانن ئەمە ئەو نەبووە کە وای کردووە و ئەمان بوختانیان پێ کردووە، ئەوەتا لە جێگەدا کەوتووە و نەخۆشە، تەنانەت نەچووەتە دەریشەوە.

شاخەوان دیسان دڵە پاکە چاکەکەی کەوتە مەراقەوە، کە ئایا ئەمە ڕاست بێت گوروون نەخۆشە و لە جێگەدا کەوتووە؟

ئەی ئەو خەڵکانە چی بوون کە بۆیان هاتن و ڕێگەیان پێ گرتن و خەریک بوو بیانکوژن؟ ئەی ئەگەر گوروونیان لەگەڵدا نەبوایە و پیاوی ئەو نەبوونایە لە کوێ باسی ئەنگوستیلەکەم دەزانن؟"

ئەی چۆن وەزیرەکانی ئاشنای کە چووبوون بۆ لای والی پێیان نەگوتم ئەنگوستیلەکەت جوانە و دەمانەوێت پێمان بدەیت تاوەکو لای زەڕەنگەر وەکو ئەو دروستی بکەینەوە؟

وەڵڵا ڕاستە ڕەنگە گورون ئاگای لە هیچ نەبێت و ئەو ڕەنگە ئاشنای بێت.

دیسان شاخەوان کەوتە گێژاو و دوودڵییەوە، هەرچەندە سەرگوڵی ژنی پێی گوت: ئەمەندە دڵپاک و خۆشباوەڕ نەبێت، گورون دوژمنی هەرە گەورەیانە و ئەمە هەمووی پیلانی ئەوە، لە هەر کونێک و لە هەر شوێنێک تووشی زیانێک ببن هەمووی پیلانی ئەوە و ئەو هەموو خراپەیەک دادەمزرێنێت و خۆی لێ دوور دەخاتەوە، کە دەتبینێت خۆی دەکات بە پیاوچاک و سەلامت لێ دەکات و دەیەوێت خۆیت لێ نزیک بکاتەوە! کەچی لەڕاستیدا دڵپیس و داخلەدڵی وەک ئەو نییە. ئەم قسەو باسانەی نەخۆشی و ناوجێگە هەمووی فێڵ و ساختەیە.

شاخەوان سەری بۆ ژنە جوانەکەی لەقاند و گوتی: "وەڵڵا بڵێم چی، قسەی تۆیە، بەڵام دەشترسم نەوەکو بوختانی بۆ بکەین و ڕاست بێت کە چەند ڕۆژە نەخۆشە".

کوێخا گورون هەر بەڕاستی لە خەفەتدا نەخۆش کەوتبوو کاتێک کە چاوی بەو ڕووبارە کتوپڕە و بەو لافاوە کەوتبوو، ئەویش لە ناو ڕووداوەکەدا بوو، بۆیە سەروڕیشی درێژ کردبووەوە، قەدەغەی کردبوو کەس نەیەت بۆ لای و کەس سەری نەدات، کەس قسەی لەگەڵدا نەکات تاوەکو ژنەکانیشی نەیان دەوێرا بچن بۆ لای تا ئەو بانگیان دەکات. گورون حاڵی خۆی شڕ کرد و لە دێیەکەدا بڵاو

بـووەوە کە ئێسـتا حەکیمـی بـۆ هـاتووە لە شـارە گەورەکـانەوە و نەخۆشییەکەی قورسە.

شـاخەوان بە قسـەی ژنەکەی کـرد و نەچـوو، هەروەهـا خەڵکـی دێیەکەش زۆر کەسیان بە شاخەوانیان گوت کە گوروون چەند ڕۆژ بوو لێرە نەبوو، وا لەپڕ گەڕاوەتەوە و خۆی نەخۆش خستووە، درۆ دەکات، ئەوە لە داخی تۆ وای لێ هاتووە، نەچیت بۆ لای بە قسە و درۆکانی هەڵنەخەڵەتێیت.

شـــاخەوان کەوتەوە ســـەر ئیشـــوکاری خـــۆی و دێهاتییەکـــانی خۆشەویسـتی. هەر زوو ئەنگوسـتیلەی دەسـوڕاندەوە لە دەسـتیدا و دێوەی بانگ دەکرد، دێوەکەش چەپڵەکەی لێ دەدا و هەر دەستبەجێ داخوازییەکانی بۆ جێبەجێ دەکرد.

زسـتان گەیشـتبووە سـەریان، دنیـا سـاردی کردبـوو، دێهاتەکـان دڵیـان خـۆش بـوو و هەر خەریکـی نـوێژ و دوعـا بـوون و سوپاسـی خوایان دەکرد کە تەمەنی شـاخەوان درێژ بکات، چونکە ئەم زستانە زۆر حاڵیان باشە و دڵیان خۆشە و لە هیچیان کەم نییە.

خانووەکانیـان گەرم و گـوڕن و هەمـووی ئـاوەدان کـراونەتەوە. خواردن و زەخیرەی چاکیان هەیە، جلی گەرم و باشیان لەبەر خۆیان و منداڵیانـدایە و ڕێگە و کۆڵانیـان هەمـووی بۆ پاک و تەخت کراوە، هەمووشیان بوون بە خاوەن مەڕ و بزن و مانگا و وڵاخ و ئەسپ کە جاران دەمردن لە سەرمادا، لەناو خانووە ڕووخاوەکانیاندا و بێ جلی ئەسـتوور و بـاش و بـێ خـواردانی بـاش، ئێسـتا لە سـایەی خـوا و شـاخەوان و دێـوەکەوە هەر ماسـت و شـیر و هـێلکە و هەمەجـۆر و شـتی خـۆش دەخـۆن، خەسـتەخانەیان هەیە بـۆ نەخۆشـەکانیان و خوێندنگەیان هەیە بۆ منداڵەکانیان، ئیتر لە خوا بەزیاد بێت.

شاخەوان ناوبانگی بڵاو بووەوە، لەودیو سنوورەکانیش خەڵکی ناوبانگیان دەبیست. ئیتر هەر پیاوی ناسراو بوو سنوورەکانیان دەبڕی و دەهاتنە لای بۆ سڵاو لێکردنی تا بیناسن و بیبینن. زۆرتریش حەزیان دەکرد ئەو کەسە ببینن کە دەڵێن جادووی هەیە و جنۆکەی وای هەیە بە چەپڵەیەک ئەگەر بیەوێت کۆشکی لە ئاڵتوون بۆ دروست دەکات.

شاخەوانیش دەچوو بەپیر ئەو میوانانەیەوە و حورمەتی دەگرتن. خەڵکی دەوروبەریشی خزمەتی چاکی میوانەکانیان دەکرد و نان و خواردنی خۆشیان بۆ دەخستنە بەردەم و دەستیان، زۆر جار شاخەوان دیارییشی دەدا بە میوانەکانی و پاشان بە ڕێزەوە بە ڕێی دەکردن.

هەندێک پیاوماقوڵی ئەودیو سنوور شاخەوانیان بانگێشت کرد و چەند جارێک ناردیان بە شوێنیدا، شاخەوانیش بەڵێنی دا و گوتی: "باشە دێم". پێی خۆش بوو کە وا لە هەموو لایەکەوە حورمەتی دەگرن و خۆشیان دەوێت.

شاخەوان دیسان دێوەکەی بانگ کردەوە و بۆی باس کرد، دێوەکە پێی خۆش بوو، گوتی: "بڕۆ خوات لەگەڵ بێت، دیارە منیش هەر بە دواتەوە دەبم و لە پشت سەرتەوە دەڕۆم وەکو هەموو جارێک، بەڵام دیسان ئاگات لە ئەنگوستیلەکەت بێت کەوتە دەستی هەرکەسێک، ئیتر من بەندە و خزمەتکاری ئەو دەبم، بۆ خاتری خوا زۆر ئاگات لە خۆت و ئەنگوستیلە ڕاستەقینەکەت بێت، ئەنگوستیلە درۆزنەکەت بکەرە دەست و پەنجەت.

کوێخا گوروون بەم بانگێشتکردن و چوونی شاخەوانە ئاگادار بوو، چونکە قاو بڵاو بووەوە کە پیاوماقوڵان و ئەوانەی دێن بۆ لای،

بانگێشتیان کردووه و هەفتەیەکی تر دەڕوات بۆ ئەو شار و شوێنانە. کوێخا گورروون بە پەلە کەوتە تەگبیرکردن لەگەڵ ئاشنا و چەتە ڕەشپۆشەکانیدا، گوتی: "ئەم جارە یان ئەنگوستیلەکەی لە دەست دەردەهێنم، یان دەبێت سەری خۆم لەسەر ئەو ئەنگوستیلەیە دابنێم".

گورروون خەڵکی بڵاو کردەوە بەناو دێیەکەدا، لەو دەوروپشتە ئاشناکانی کەوتنە پرس و پرسیاری بێدەنگ لەم خەڵکە ساویلەکەیە، خەڵکی دڵپاکیش هەبوون بە ئاسانی هەموو شتێکیان بۆ ئەو زۆرزان و خراپەکارانە دەگێڕایەوە کە شاخەوان فلان ڕۆژ دەڕوات و ئەوەندە کەس دەبات لەگەڵ خۆیدا و بۆ فلان شوێن بانگێشت کراوە، ئەوانیش هەموو دەنگوباسەکەیان زانی و ڕۆژێک پێش سەفەری شاخەوان چوون لە ڕێگەدا خۆیان قایم کرد، بەڵام ئەم جارە نەیانویست وەکو جاری پێشوو بێنە دەرەوە و خۆیانیان پیشان بدەن.

گورروون و چەتەکانی گولله و تیروکەوان و خەنجەر و چەقۆیان لەگەڵ خۆیان برد و وایان دانا کە شاخەوان و هاوڕێکانی تێپەڕین و پشتیان تێکردن، ئەوان گوله و تیروکەوانیان پێوە بنێن، هەروەها دیسان لە ڕێگەدا چاڵیان زۆر هەڵکەندبوو، بە چیلکە و گەڵای وەریوی درەختەکان سەرەڕێگەکانیان داپۆشیبوو، تا کاتێک بەوێدا تێپەڕێن، بکەونە ناو چاڵەکانەوە هەر وەک شێوەی جاری پێشوو.

کوێخا گورروون هەرچی زیرەکی و فێڵ و پیلانی هەبوو ئامادەی کردبوو، وای دانابوو کە وا بە پەلە شاخەوان بداتە بەر تیر و گولله تا فریای هیچ جنۆکەیەک نەکەوێت، بە بۆچوونی خۆی کە بانگیان دەکات. لای ئەو شاخەوان جادووگەر بوو، جنۆکەی هەبوو کە ئەو کارانەیان بۆ دەکرد.

شــاخەوان لەگەڵ هاوەڵەکـانی کەوتە ڕێ و لە بەیـانیی زووەوە لە گوند دەرچوون. کاتێک ئێوارە داهات ماندوو بوون و هەندێک پەلەیـان لە خۆیان کرد بۆ ئەوەی تا شەو دانەهاتووە خۆیان بگەیەننە شـوێنێک تاوەکو پشوو بدەن و نان بخۆن، کەمێکیش سەرخەو بشکێنن. ئیتر کە بە پەلە دەڕۆیشتن بە سـواری وڵاخەکانیانەوە گەیشـتنە ئەو شـوێنەی کوێخا گوروون و چەتەکانی و خۆیان لەوێ قایم کردبوو.

شـــاخەوان و ئەوان هەر لەوێ تێــپەڕین گـــوروون و چەتەکـــانی بە ئەسـپایی بۆیـان دەرپەڕیـن، دەسـتیان کـرد بە تیـر و گوللەتێگرتنیـان و دوو-سـێ گـولله و تیـر یەکسـەر بەر پشـت و قۆڵی شـاخەوان کەوت و شـاخەوان لەسـەر وڵاخەکەی بەر بـووەوە خـوارەوە، ئەوانەی لەگەڵیشـیدا بوون زۆریان پێکران و لەسەر ئەسپەکانیان کەوتنە خوارەوە .

شـــاخەوان هەر چەنـدی کـرد دەسـت بکـات بە گیرفانیـدا تـاوەکو ئەنگوسـتیلە ڕاسـتەقینەکەی بچێـتە پەنـجەی تـاوەکو دێـوەکە بگـات بەفریایان، بەڵام چەند هەوڵی دا نەیتوانی و دەست و قۆڵەکەی پەکیان کەوتبـوو، چـونکە زۆری گـولله و تیـر بەرکەوتبـوو، ئەو لەو هەوڵەدا بوو و خەریک بوو بەشکم بە دەستەکەی تر بتوانێت کە ئەویش هەر ئـازاری گەیشـتبوو، بەڵام باشــتر بـوو لە قـۆڵ و دەســتی ڕاســتی، ئەوانەی لەگەڵیشیدا بوون هەر یەکە و پەڕیبوونە شوێنێک.

گوروون ئەوەنەی چەتە و گولله و تیروکەوانی پێ بـوو، هەروەکو بـاران گـولله و تیـر دەبـاری، لەبەر ئەوەی شـاخەوان و ئەو خەڵـکەی لەگەڵیدا بوون دەسەڵاتی هیچیان نەمابوو، بۆیە هەر ئەوەندەیان زانـی چەتە ڕەشپۆشەکان گەیشتنە سەریان.

پێش هەموو شتێک گوروون (کە ئەویش دەمـامکی پۆشـیبوو) ڕای کـرد بـۆ لای شـاخەوان و پەلامـاری دەسـتی دا و ئەنگوسـتیلەکەی لە

پەنجەی دەرهێنا، دەست و پەنجەی شاخەوان هەر هەمووی خوێن بوو، بەڵام گوروون لە خۆشیی ئەنگوستیلەکە هیچی بیر نەما.

ئەنگوستیلەکەی قایم گرت بە دەستیەوە و بە تیلەی چاو تەماشای چەتەکانی کرد تا ڕا بکەن و بڕۆن، ئیتر هیچی ترمان ناوێت با ئەمان هەر لێرە بن بە برینداری، ئێستا گورگ و ورچ دەگەنە سەریان و هەموویان دەخۆن، بەتایبەتی کە هەندێک لە ئەسپەکانیان بریندار بوون و هەندێکی تریان لە ترساندا ڕایان کردبوو ڕووە و هەردەکان.

گوروونیش ئەنگوستیلەکەی برد و لەگەڵ چەتەکانیدا بە پەلە دەرباز بوون و لەو ناوچەیە نەمان. گوروون ئەنگوستیلەکەی توند لە ناو دەستیدا هەڵگرتبوو، زوو زووش بەو خوێنەوە ماچی دەکرد و دەیگوت: "ئیتر دنیا بوو بە هیی من، هەی ئەنگوستیلە گیان، ئەمە تۆیت؟"

شاخەوانیش کەوتبوو، هەوڵی دەدا هەرچۆنێک بێت بتوانێت دەست بکات بە گیرفانیدا، هاوڕێکانیشی هاوار و ناڵەناڵیان پێکەوتبوو، ئاخری بە ئازارێکی زۆر شاخەوان توانیی دەست بکات بە گیرفانیدا، دنیاش بەرە بەرە تاریک دەبوو، هەندێک لە هاوڕێکانی گوللە بەر سنگیان کەوتبوو، بە سەختی بریندار بووبوون و لە هۆش خۆیان چووبوون.

شاخەوان بەو خوێن و ئازارەوە، بەو هەموو هەوڵەوە توانیی دەستێکی بخاتە گیرفانیەوە، ئەنگوستیلە ڕاستەقینەکەی چووە ناو پەنجەیەوە، بە ئازارێکی زۆر توانیی ئەنگوستیلەکەی بسوڕێنێتەوە لە پەنجەیدا، هەر ئەوەندەی زانی دێوەکەی ئاشنای هەڵبەزییەوە لە بەردەمی دا و گوتی: "ئەمر بکە قوربان..."، هەرچەندە شاخەوان دەیویست خۆی بەهێز پیشانی دێوەکە بدات، بەڵام ئازاری زۆر

هەبوو، بۆیە بە دێوەکەی گوت: "چاوت لێیە گوروون و چەتەکانی چییان لێ کردین؟"

دێوەکە خەریک بوو شێت بێت لە داخاندا گوتی: "ئەی قوڕ بە سەریان، بزانە چییان پێ دەکەم ئێستا"، شاخەوان گوتی: "تۆ جارێ چارەیەکی ئێمە بکە، حاڵمان زۆر پەرێشانە، هەروەکو تۆفان گوللە بارانیان کردین"، دێوەکە لێوی خۆی گەست لە داخاندا و هەردوو دەستە پانە زلەکەی دا بە یەکدا و قیڕاندی و گوتی: "ئادەی زوو بکەن خێرا.

شاخەوان هەستی کرد دەستێک هات بە برینەکانیدا، هەرچەندە کەس نەیبینی، بەڵام هەستی کرد، هەروەها هاوڕێکانیشی هەر وەکو ئەویان بۆ کرا، شاخەوان هەستی بە ئارامی و خۆشییەکی زۆر کرد و هەستایە سەر پێ و ئەو مەرهەمانەی بە زامەکانیدا هێنران، برینەکانیانی ساڕێژ کردن، کە سەیری دەوروبەری خۆی کرد هاوڕێکانیشی وەک ئەو چاک بووبوونەوە و هەموو هەستانە سەر پێ، یەک برین نەما بە لەشی کەسیانەوە.

دێوەکە بە چرپە بە شاخەوانی گوت: "بێ ئەوەی بە خۆتان بزانن قەڵغانم لە بەری هەمووتان کردبوو، لەبەر ئەوە زامەکانتان ڕووکەش بوو".

شاخەوان بیری چووبوو باسی وڵاخەکان بە دێوەکە بڵێت، بۆیە ئەم جارە گوتی: "ئەی خۆ وڵاخەکانیشمان بریندار بوون و زۆریشیان ڕایان کردووە لە ترساندا".

دێوەکە سەری بۆ شاخەوان دانەواند و گوتی: "ئەمر دەکەیت بەسەر هەردوو چاو"، دیسان دەستەکانی دا بە یەکدا و دەستبەجێ وڵاخەکان لە بەردەمیاندا ئامادە بوون، برینداره‌کانیش چاک چاک

بوونەوە و هەستانە سەر پێی خۆیان، بە گوڕ و قایم لە جارانیش بەهێزتر.

هاوڕێ و دۆستەکانی شاخەوان لەو ڕووداوە سەریان سوڕمابوو، زمانیان بەسترا و شڵەژان لەم حاڵەی ئەوانی تیا بوون و هەموو نیوەمردوو بە لەشی کونکونکراو و خوێناوییەوە، کەچی وا لەپڕ بەو دەستە نادیارەی هێنرا بە برینەکانیاندا چاک بوونەوە و لە جاران چاکتریان لێ هات.

هەموویان لەو کارە حەپەسا بوون! ئاخۆ ئەمە چۆن وا زوو چاک بوونەوە و ئەوەی شاخەوان کردی چی بوو؟ ئەو ورتەورت و قسانەی بە ئەسپایی لەگەڵ کێ دەکرد؟ هاوڕێکانی هیچیان بۆ نەمایەوە لەوە زیاتر بێن و خۆیان بخەنە سەر دەست و قاچی و بڵێن بە خوا تۆ خۆشەویستی خوایت، ئەگینا ئێمەی نیوەمردوو چۆن وا زوو چاک بووینەتەوە؟

شاخەوان تووڕە بوو لێیان، گوتی دەست ماچکردنی ناوێت، من بە هیچ جۆرێک ڕازی نابم کەس دەستم ماچ بکات و خۆی بخاتە سەر قاچ و خۆی دابنەوێنێت بۆ من. من هیچ نیم، منیش کەسێکی وەکو ئێوەم، دەبێت هەموومان سەر بۆ خوای گەورە دابنەوێنین و هەر ئەو شایستەی سەردانەواندنە، هەروەها ئەمەی ئێوە دەیبینن بەهرەی خوایە و هەر ئەو دەتوانێت کاری وا بکات.

هەموو مرۆڤێکی باش و ڕاست و بێفێڵ و درۆ خۆشی دەوێت و قەت پشتی بەر نادات و لەسەری دەکاتەوە، هەق لە زۆردارانی دەسێنێت، بۆیە هەموومان دەبێت هەر سوپاسی خوای گەورە بکەین.

لەو لاشەوە کوێخا گوروون بە پەلە خۆی گەیاندە شوێنێکی دووری سەر بە گرووپەکەی خۆیان و بە پەلە لەوێ چووە ژوورێک

و دەرگـــای لەســـەر خـــۆی داخســـت، بە خۆشـــییەکی زۆرەوە ئەنگوستیلەکەی کردە پەنجەی و دەست و ئەنگوستیلەکەی پاک پاک شت، چونکە خوێنی شاخەوانی پێوە بوو.

ئینجا هەناسەیەکی ترس و خۆشیی هەڵکێشا و دڵیشی بە پەلە لێی دەدا، لەبەر خۆیەوە گوتی: "ئێستا من چی لەم ئەنگوستیلەیە بکەم تاوەکو وەک شاخەوانم بۆ بکات؟، دەترسم جنۆکەکان کە دۆستی شاخەوانن پەلامارم بدەن و بمکوژن.

گوروون زۆر دەترسا نەیدەوێرا هیچ بکات و هیچ بڵێت، نەیدەزانی چـۆن ڕەفتـار لەگەڵ ئەنگوسـتیلەکەدا بکـات، چەتەکـانیش بـوو بە چرپەچرپیان کە ئەم پیاوە بۆچی وا دڵی خۆش بووە. ئەنگوستیلەیەک ئەوە دەهێنێت ئەو هەموو پیاو و خەڵکەی لەسەر بکوژێت؟!

چەتەکـان باسـی ئەنگوسـتیلەکەیان بە تەواوی نەدەزانـی، چـونکە کوێخـا گـوروون نەیدەویست کەسـی دەوروپشتی لەوە بگەیەنێت کە ئەگەر بیەوێت ئەنگوستیلەکە دەتوانێت بە چاوتروکاندنێک کۆشکێک لە ئاڵتوون دروست بکات بۆ شاخەوان، ئەو پێی دەگوتن ئەنگوستیلەکەی شاخەوانم بۆیە دەوێت، چونکە ئەنگوستیلەیەکی کۆن و بەهادارە، لە باپیرە گەورەکانیەوە بۆی بەجێ ماوە، شتێکی دێرین و بەنرخە.

بەڵام چەتە و یاریدەدەرەکانی کەوتبوونە گومان و دوودڵییەوە کە گـــوروون ئەوەنـــدە دەوڵەمەنـــدە و پـــارەی هەیە، پێویســـتی بە ئەنگوستیلەی گرانبەها نییە، لەبەر ئەوە ئەوانیش کەوتبوونە مەراقی ئەو ئەنگوستیلەیەوە.

***

شاخەوان و هاوڕێکانی کە چاک بوونەوە، ڕێی خۆیان گرتبوو. لەوێ خەڵکانێکی زۆر هاتبوون بەپیریانەوە و بە ڕێز و خۆشەویستی و حورمەتێکی زۆرەوە هاتن بۆ پێشوازییان.

کوێخا گورۆونیش لای وا بوو بۆیە دەنگیان نەما، چونکە هەموویانی بە برینداری و نیوەمردوویی بەجێ هێشتبوو، ئێستا بێگومان لە ناو ورگی گورگ و ورچ و جانەوەراندان، بەتایبەتی کە دوای دوو ڕۆژیش هیچ کەس باسی نەکردن.

ئاخری دوای هەفتەیەک-دە ڕۆژ خەڵکی هاتوچۆکەری ئەو ناوچانە بە دێیەکەی شاخەواندا تێپەڕین کە بۆ ئیشوکاری خۆیان دەچوون، دێیەکەی شاخەوانیش لە ماوەی شەش مانگدا خەریک بوو هێندەی شارێکی لێ دەهات، وەک بازاڕ و دوکان و کوتاڵی جۆراوجۆری زۆر جوانی تێدا بوو، بۆیە خەڵکەکەش کەوتنە هاتووچۆ بۆ بازرگانی و شت کڕین.

گورۆون کە باسی شاخەوان و هاوەڵەکانی بیست کە زیندوون و چاک بوونەتەوە، وا لە شایی و زەماوەندان و خەڵک لە دێهات و شارانەوە هاتوون بەپیریانەوە و ناکەونە سەر زەوی لە خۆشەویستیدا. بەوە نیوەشێت بوو، سەری سوڕما و بە چەپۆک بەر بووە سەروگوێلاکی خۆی، گوتی: "خۆم بە چاوی خۆم بینیم لە ناو گۆمی خوێندا دەگەوزیی، خۆی و کۆمەڵەکەی ولاخ بە سەریاندا بازی دەدا و ڕایان دەکرد، ئەمە چۆن وا زیندوو بوونەوە و چۆن کەوتنەوە ڕێ، ئەمە چ نهێنییەکی هەیە ئەم پیاوە؟"

گورۆون پێی لە ترس و دڵی خۆی نا و دەستی دایە ئەنگوستیلەکەی و کردیە پەنجەی، دوو-سێ جار بەملا و بەولادا سوڕاندیەوە و دەریهێنا و لە پەنجەی و کردیەوە پەنجەی... بەڵام هیچ نەبوو، نە دەنگ و نە باس و نە کەس، چەندی کرد بێسوود بوو.

گoroون وەک شێت هەستایە سەر پێ و سەیری ئەنگوستیلەکەی کرد و گوتی: "دەی جنۆکە دەی پیاوخۆرەکان دەی پیاوە باشەکان، دەی تو خوا بە قسەم بکەن و وەڵامم بدەنەوە و شتێکم بۆ بکەن، ئاخر بۆچی ئێوە بۆ شاخەوان واتان دەکرد؟ دە وەڵامم بدەنەوە؟" بەڵام هیچ سوودی نەبوو، ئەنگوستیلەکە هەر بە کەڕ و لاڵی مایەوە و هەر پارچە ئاڵتوونێکی ساردوسڕ و بێگیان و بێدەنگ بوو و هیچی تر.

گorooن وەک شێت و هار لە ئەملای ژوورەکەوە ڕای دەکرد بۆ ئەولا، ئەنگوستیلەکەشی بە دەستەوە بوو، هەر دەیقیڕاند و دەیشیڕاند، لە ئەنگوستیلەکە دەپاڕایەوە، بەڵام هیچ نەبوو لە دەنگ و شیڕەی خۆی زیاتر گوێی لە هیچی تر نەدەبوو.

گorooن ئەوەندەی قیڕاند و شیڕاند، خۆی دا بە دیوار و دار و بەرددا، ئاخری لە هۆش خۆی چوو، دوای تۆزێک چەتەکانی هاتن کاتێک سەیر دەکەن گorooن لەسەر زەوییەکە پان بووەتەوە و بوراوەتەوە، ئەنگوستیلەکەش لە دەستی پەڕیوە لەو لایەوە کەوتووە، بە پەلە هەڵیانگرت و هەندێک شیلە و ئاویان دایە و ئەویش هاتەوە سەر خۆی و پێیان گوت ئەوە بۆ وات لێ هاتووە، ئێمە وامان دەزانی نووستوویت، ئەوە بۆ بانگت نەکردین؟

گorooن بە بێحاڵی و بە چاوی نیوەنوقاوەوە، بە دەنگێکی پچڕ پچڕەوە گوتی: "لە داخی ئەو شاخەوانە جادووگەر و خاوەن جنۆکەیە، وام لێ هات و زۆرم قیڕاند، خۆ چاوتان لێیان بوو، بە چاوی خۆتان بینیتان چیمان بەسەر هێنان، چیمان لێ کردن و چۆن لەناو خوێندا بە مردوویی بەجێمان هێشتن، ئێستا دەڵێن لە دێهاتی سەرەوە لە شایی

و زەماوەنـــدان و چـــاک چـــاک بـــوونەتەوە و لە جـــاران لاوتـــر و گەنجتریان لێ هاتووە!

گـوروون بە خەم و خەفەتێکـی بێئەنـدازەوە گـوتی: "دە پـێم بڵـێن ئاخر ئەمانە چۆن وا زیندوو بوونەوە؟"

یەکێـک لە چەتەکـانی بە نـاڕەحەتییەوە دەسـتی خسـتە سـەر ناچەوانی خۆی و سەری شۆڕ کرد و بە نائومێدییەوە گوتی: "کەواتە ئیتر بڵێن تەواو، بە خوا وا بڕوات دنیا دەخوات و پێش هەموو کارێک یەکە یەکە ئێمە لەناو دەبات و تۆڵەی خۆیمان لێ دەکاتەوە".

سەرکردەی چەتەکان، سیخورمەیەکی قایمی لە کابرا دا و گوتی: "ئێستا کاتی ئەم قسە قۆڕانەیە؟" لەژێریشـەوە بە ئاسپایی بە کـابرای گوت: "هیچ نەبێت جارێ دەمت دابخە لەبەر کوێخا با ئەوەندەی تر حاڵی خراپتر نەبێت".

چەتەیەکی لەو لاوە دەستی دا لە سنگی خۆی و ڕووی کردە گوروون و چەتەکانی، گوتی: "ئەمە چ قسەیەکە! قوڕ بەسەر خۆی و جنۆکەکەی، بە خوا بە خوا سەری خۆمی لەسەر دادەنێم یان لەناوی دەبەم.

جـارێکی تـر چەتە خۆهەڵکێشـەکە بە فیـزێکەوە گـوتی: "ئەمە ڕۆژەکەیە پێتان دەڵێم ئەگەر تاوەکو مانگێکی تر هێشتم کەسێک مابێت ناوی شاخەوان بێت، ئەمە مووی پیاوەتی نەبێت (دەستی بە سمێڵدا هێنا).

چەتەکـانی تـر سـەیری یەکترییـان کـرد و لە ژێـرەوە پێکەنـین، ئەگەرچـی لەبەر بێحـاڵیی گـوروون نەیـانوێرا بـدەنە قاقـای پێکەنـین، چونکە چەتە قسەکەریان دەناسی کە چەند فیشـاڵکەرە و چەنـد بێئەقڵ و کەریشە، چۆنیش لە تەنگانەدا دەیقوچێنێت.

هەر ئەوە بـوو گـوروون دەسـتی لـێ بەر نەدەدا، چـونکە ئێجگـار دڵسۆز بوو، زۆر ئاگـای لە دەستکەوتەکانی گـوروون بوون و گیـانی

لەسەر پولێکی بوو، هەمیشە پارووی دەمی چەتەکانی تری دەژمارد و دەیگوت: "بۆچی ئەوەندە شت خەسار دەکەن؟ لەبەر ئەوە گوروون زۆری خۆش دەویست، چەتەکانیش بۆ خۆیان پێیان ڕادەبوارد و گاڵتەیان پێ دەکرد.

یەکێک لە جەماعەتی چەتە ڕووی کردە فیشاڵکەر و گوتی: "یا خوا لەشت ساغ بێت، ئەشهەدوبیلا هەموو شتێکت لە دەست دێت، دە بڵێ بزانم چی دەکەیت و چۆن شاخەوان و جادووگەرەکانی لەناو دەبەیت؟"

هاوڕێیەکی تریان لەو لاوە هەڵیدایە و گوتی: "ئەمە قسە بوو کردت؟ چۆن باسی لەناوبردنی شاخەوانت بۆ دەکات، بۆچی گاڵتەیە ئەوە هەر خۆی دەزانێت چی دەکات، ئێوە هەر ئارامیتان هەبێت".

گوروون پاش ماوەیەک ژنەکانی لێ کۆمەڵ بوون و چەتە و ئاشناکانی دەوریان دا و دیسانەوە کەوتنە پیلان کە چی بکەن و چۆن بتوانن لە شاخەوان ڕزگاریان بێت.

شاخەوان و ئەو برادەرانەی لەگەڵی بوون، بەر دەستڕێژ و گوللەباران کەوتبوون، چاک بوونەوە و چووبوونە سەر دەعوەت و شایی و زەماوەند و دڵیان خۆش بووبوو، خەڵک دەوری دابوون و هەر گوێیان لە قسەی پێداهەڵدان بوو، بۆیە لە دوای چەند ڕۆژێک، گەڕانەوە بۆ دێیەکەیان، ئەم جارەش خەڵکی دێیەکە چوون بەپیریانەوە.

هاوڕێکانی شاخەوان حەپەسا بوون و بیر و هۆش و هەستیان پەرش و بڵاو بووبوو، بە دانیشتن، بە نووستوویی، بە ڕۆیشتن و بە سەرپێوە... هەر بیریان لەو کارە سەرسوڕهێنەرەیان دەکردەوە کە چۆن بە نیوەمردوویی و لە ناو خوێندا گەوزاو و دەست و قاچ و پشت شکاو وا چاک بوونەوە و ئێستا لە جارانیش باشترن، ئەوانە

ئیتـر زۆر بڕوایـان بە شـاخەوان کردبـوو، کە کەسـێکی گەورەیە و کەسێکی زۆر خۆشەویستە لای خوا.

ئەو چەند کەسەی کە وایان بەسەر هاتبوو بەو جۆرەش چاک بووبوونەوە، جاری وا هەبوو یەکێک پرسیارێکی لێ دەکردن یان باسی ئیش و کار و ڕووداوێکیان لا دەکردن، ئەوان وەکو نیوەبێهۆش و بە زمانێکی هەندێک قورسەوە وەڵامیان ەدانەوە.

تەنانەت ژن و منداڵەکانیان لێیان کەوتبوونە گومانەوە کە ئەمانە بۆ دوای ئەو سەفەرە وایان بەسەر هاتووە بەتایبەتی کاتێک ئەو هاوڕێیانەی شاخەوان سەفەرەکەی پێشووشیان لە بیر مابوو، کە چووبوون بۆ لای والی و چۆن چەتەکان ڕێگەیان پێ گرتن، چۆن دەستبەجێ بوو بە ڕووبار و لافاو و هەموو چەتەکان بە تۆقاوی و سەروگوێلاکی شکاوەوە ڕایان کردە دواوە و دیار نەمان.

لەمانەش هەمووی زیاتر کە وا زمانی بەستبوون و لەشیانی هێنابووە لەرزین، ئەوە بوو کە نەیاندەوێرا باسی ئەو ڕووداوانە لای کەس بکەن و ئەو نهێنییانە ئاشکرا بکەن، ئەگەرچی خەڵک و دەورپشت و هەموو کەس دەیانزانی کە شاخەوان هێزێکی بەتوانا و بێوێنەی لە پشتە.

بۆیە ئەو هاوڕێ نزیکانەی ئەم کردەوە و ڕووداوانە لە ناو دەروون و مێشکیاندا دەخولانەوە، لەبەر ئەوە هەندێک جار دڵیان خۆش دەبوو و ورەیان بەرز دەبووەوە، ژیانیان لا خۆشەویست و ڕووناکتر دەبووەوە، هەندێک جاریش کاس و شپرزە دەبوون، بەڵام پارسەنگیی خۆشییەکەیان هەمیشە زیاتر بوو.

شاخەوان تاوەکو دەهات زیاتر ناوی دەردەکرد و زیاتر خۆشەویست دەبوو لای هەژاران و لێقەوماوان، چونکە لەسەری

دەكـــــردنەوە و دەچـــــوو بە هانايـــــانەوە و يـــــارمەتيى دەدان و دەيبوژانــدنەوە، هەروەهــا لای خەڵــک و مــيللەت و دەوروپشــت و سەرسنوورەكان و دەرەوەی وڵاتيش ناوی هاتبووە ناو ناوان و تا دەهات زياتر خزمەتێكی خەڵكی دەكرد.

گوروونيش هەر خەريكی پيلانگێڕی و كاری ناجۆر و نائاسايی بوو بۆ لەناوبردنی شاخەوان، بەڵام سوودی نەبوو، هەموو پيلانێكی بە شكست كۆتايی دەهات، كەوتبووە بەر تف و لەعنەتی خەڵـک، ڕۆژبەڕۆژ زياتر لە بەرچاوی خەڵك ڕەشتر دەبوو.

نە پارەی زۆر، نە سامانی بێئەندازە، نە دەسەڵات، نە لەشكر و چەتە و ڕێگری، نە ترس و هەڕەشەوگوڕەشەكانی توانييان بەرانبەر هەژار و لێقەوماو و بێدەسەڵات و ڕاستی و پاكی و هەستی ناو دەروونيان بووەستێت و سەريان پێ دابنەوێنێت.

بۆيە گوروون ناچار بوو لەتاو فشاری خەڵک و نارەزايی و نەفرەتی جەماوەر، پارە و دەستكەوت و زيو و زێڕ و ماڵ و منداڵی ببات و دێ چۆڵ بكات و ڕا بكات بۆ لای ئاشناكانی كە لە شار بوون، وەكو خۆی خراپ و دەستبڕ و دز و چەتە بوون، كە واليیش ڕقی لێيان بوو و بە شاخەوانی گووتبوو ئەوسا چوو بوو بۆ لای: "ئاگات لە خۆت بێت لەم كۆمەڵە پياوخراپانە" و ئەوە بوو پاسەوانی لەگەڵ ناردبوو تاوەكو نزيک دێيەكەی لەبەر پيلانی ئەو ناپاكانە.

دەنـگ و بـاس بـڵاو بـووەوە كە وەزيـری ناپـاک و بەرپرسـە بەرتيلخۆرەكان كاتێک زانييان گوروون سەر سنووری چۆڵ كردووە و لەتاو چاكە و پياوەتيی شاخەوان ڕايان كردووە بۆ شار و ئيتر ئەو دەستكەوتەی جارانيشی نامێنێت، بۆ ئەوەی لای والييش ئەوەندەی تر ڕەش نەبن، پيلانێكيان دانا بۆ ئەوەی گوروون بكەوێتە داوەوە،

کارێکی وایان کرد لە کاتی بڕینیماڵە دەوڵەمەندێکدا پاسەوانەکان لێی بێنە دەست و ئەویش تەقەیان لێ بکات و یەکێک لە پاسەوانەکان بکوژێت، پاشان خۆیشی بە برینداری گیرا و دەستبەسەر کرا.

دوای چاکبوونەوەی بە تۆمەتی کوشتنی ئەو پاسەوانە، بەو هەموو شایەتییەی کارونچییە لێقەوماوەکان لە سەریاندا و بە ددانپیادانانی هاوەڵەکانی کە ئەم گوروونە چەند تاوانی کردووە و چۆن خاڵە کەریمی باوکی شاخەوانیشی کوشتووە، بەو تاوانانە دادگای شار، بە فەرمانی والی بڕیاری دا بە زیندانیکردنی گوروون بۆ هەموو ژیانی و تاوەکو مابێت زیندانی بێت.

لە هەمان کاتیشدا والی بە فەرمانێکی تایبەت شاخەوانی کردە بەرپرسی ئەو ناوچەیە و دەسەڵاتی ئەوتۆی پێ دا، کە بۆ خۆی گەورە و دەمڕاستی ناوچەکە بێت و ئاسایش بپارێزێت و کاروباری خەڵکەکە بەڕێوە ببات، بەردەوام بێت لەسەر ئاوەدانکردنەوە و خزمەتکردن.

دوای یەک-دوو مانگ گوروون ئەقڵی تێک چوو لە ناو زینداندا و بەتەواوی شێت بوو.

ئەم چیرۆکە بۆمان دەردەخات کە دەبێت مرۆڤ هەر باش بێت و کاری ڕاست و بێپێچوپەنا بکات، خاک و میلەتەکەی لە هەموو شتێکی خۆی خۆشتر بوێت و دەستی یارمەتی درێژ بکات بەپێی توانا بۆ هەژار و لێقەوماوان... بۆ ئەوەی لە ژیانیدا هەمیشە خۆشەویست و سەربڵند بێت و بۆ کوێ ڕۆیشت پەنجەی بۆ درێژ بکرێت و بگوترێت یا خوا مرۆڤی وا هەر بژیی و هەر خۆش بێت.

گەلاوێژ

سێشەممە ٢٠٠٦/١/٣١

سلێمانی